

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om livsmedelsförvaltningens informationslager och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om livsmedelsförvaltningens informationslager som upphäver den gällande lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. I propositionen föreslås det att lagen om livsmedels- och naturresursstatistik och viltskadelagen ändras och att det i tretton lagar, som innehåller specialbestämmelser om register som hör till den föreslagna lagens tillämpningsområde, görs hänvisningstekniska ändringar och andra behövliga ändringar till följd av reformen.

I den föreslagna nya lagen finns behövliga bestämmelser som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning samt nationella allmänna lagar och förvaltningsområdets speciallagar i fråga om behandlingen av registeruppgifter och andra informationsmaterial om jordbruket och trädgårdsodlingen, marknadsordningen för jordbruksprodukter och landsbygdsutvecklingen, säkerheten hos och kvaliteten på livsmedel och jordbrukets, trädgårdsodlingens och skogsbrukets produktionsinsatser samt om djurens hälsa och välfärd och växthälsa inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Syftet med propositionen är att förtydliga ansvaren för registerföringen, säkerställa behövlig rätt att använda informationen och avlägsna överlappningar som är obehövliga med tanke på den allmänna lagstiftningen. Syftet är att på ett bättre sätt än tidigare svara mot de behov som digitaliseringen skapar samt trygga att kraven på öppenhet gällande geografisk information och miljöinformation uppfylls i tillräcklig utsträckning med säkerställande av de registrerades rättsskydd.

Lagarna avses träda i kraft ...

INNEHÅLL

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008, *informationssystemslagen*) är en allmän lag för jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsnäringsförvaltningen, som tillämpas på förvaltningsområdets registerhelhet och på handlingar som upprättats inom förvaltningen. Informationssamhällets utveckling och reformen av lagstiftningen kring dataskyddet och informationshanteringen har medfört ett behov av att granska om lagstiftningen är aktuell och fungerar.

I avsnitt 3.4 Ett livskraftigt Finland i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering anges som mål att Finland ska utveckla lagstiftningen och förvaltningen så att dessa möjliggör digitalisering och hållbar utveckling. Bland metoderna nämns bland annat att digitaliseringsberedskapen hos den offentliga sektorn ska höjas. Enligt regeringsprogrammet ska de offentliga tjänsterna stå till medborgarnas och företagens förfogande digitalt före 2023 och målet stöds genom att ett program för främjande av digitaliseringen sammanställs. Dessutom är utgångspunkten att de offentliga aktörerna ska öppna offentliga gränssnitt, om det inte finns någon särskild orsak att ha dem stängda. Detta stöder man genom att upprätta en strategi innefattande ett åtgärdsprogram. Enligt regeringsprogrammet ska det säkerställas att de lagar som gäller skyddet av personlig integritet, dataskyddet och uppgifternas offentlighet fungerar som en helhet inom de ramar som dataskyddsförordningen anger.

1.2 Beredning

Jord- och skogsbruksministeriet inrättade ett reformprojekt för informationssystemslagen den 28 april 2017. Projektet (MMM 018:00/2017) hade till uppgift att bedöma om lagen är aktuell och fungerande med tanke på förvaltningsområdets informationsbehov och i synnerhet med avseende på bestämmelserna om registrens innehåll, behandlingen av registeruppgifterna och utlämnandet av uppgifter. I beslutet om tillsättande angavs EU:s allmänna dataskyddslagstiftning och den reform av den nationella lagstiftningen om dataskyddet och informationshanteringen inom den offentliga sektorn som har samband med den som sådana förändringsfaktorer som påverkar lagens aktualitet. Dessutom nämndes projektet att sammanslå Landsbygdsverket och Livsmedelssäkerhetsverket och landskapsreformen som var under beredning. Arbetsgruppen skulle bedöma om det räcker med att göra ändringar i den gällande lagen eller om det är ändamålsenligt att omarbета hela lagen. Dessutom skulle arbetsgruppen bereda ett förslag till bestämmelser som ska ändras i form av en regeringsproposition. Arbetsgruppen bestod av representanter från jord- och skogsbruksministeriet och också från Livsmedelssäkerhetsverket och Landsbygdsverket, som vid ingången av 2019 slogs samman till Livsmedelsverket. Dessutom hade arbetsgruppen medlemmar från Lantmäteriverkets it-servicecentral, vars funktioner delvis överfördes till Livsmedelsverket.

Arbetsgruppens mandattid skulle pågå till den 30 oktober 2018, men den 7 februari 2019 förlängdes den till den 31 december 2019. Projektet försenades på grund av beredningstidtabellen för den allmänna lagstiftningen om dataskyddet och informationshanteringen. Arbetsgruppen konstaterade på hösten 2019 att det fanns oklara frågor kring lagen och att dessa måste utredas ytterligare.

Efter att arbetsgruppens mandattid hade avslutats fortsatte beredningen av propositionen som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet utifrån arbetsgruppens arbete.

Beredningsmaterialet finns tillgängligt i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Lagstiftningen inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem

Lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem

Informationssystemslagen tillämpas på register som hänför sig till jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsnäringsförvaltningens åligganden samt på handlingar som upprättats inom jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsnäringsförvaltningen, om uppgifterna i registren och handlingarna anknyter till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde. Den helhet som registren och handlingarna bildar kallas i lagen för *landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem*. Lagen är till sin natur en allmän lag som omfattar den helhet som hör till dess tillämpningsområde. Den tillämpas inte till den del som något annat föreskrivs i annan lagstiftning som gäller jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Behovet av informationssystemslagen har i synnerhet byggt på att det behövs en författningsgrund för de register som skapas inom stödförvaltningen. I förvaltningsområdets speciallagar finns dock en del specialbestämmelser om stödförvaltningens register. Dessutom finns bestämmelser om andra register än de som hör till stödförvaltningen i huvudsak i speciallagarna och informationssystemslagen har en mindre kompletterande roll när det gäller den lagstiftningen.

På registeruppgifternas offentlighet, på utlämnandet av uppgifterna och på de avgifter som tas ut för utlämnandet av dem tillämpas allmänna lagar om detta till den del som det inte finns några bestämmelser i informationssystemslagen eller i förvaltningsområdets speciallagar som avviker från de allmänna lagarna.

Enligt lagen används landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem vid ansökan om samt förvaltning och övervakning av stöd, vid tillsyn över iakttagandet av lagstiftningen om djurs hälsa och välbefinnande, växters sundhet, insatsvaror som används inom jordbruket, jordbruksprodukter och livsmedel och vid beredning av beslutsfattande som gäller ovannämnda åligganden. Systemet används också vid planering och effektuppföljning av projekt och åtgärder, för statistiska ändamål och för forskning. Vidare kan uppgifterna användas för verkställande av uttag av den ersättning enligt 6 § i lagen om växtförädlarrätt (1279/2009) som ska betalas till sortägaren för nyttjande av egenproducerat utsäde, enligt vad som bestäms om saken i nämnda lag.

Landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem får användas bara för ändamål som uppgifterna är insamlade och registrerade för, om det inte finns några specialbestämmelser om detta.

Landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem består enligt lagen av följande register:

- register över gårdsbruksenheter, ägoförhållanden och besittning och kundregister över stöd till jordbruket, stöd till utvecklandet av landsbygden samt exportstöd och stöd för den inre marknaden
- register över utbetalning av och tillsyn över stöd
- register över identifiering av djur och deras spårbarhet
- register över säkerställande av djurs hälsa och välbefinnande, livsmedelssäkerheten och växters sundhet.

I lagen finns även en bestämmelse om att det i informationssystem också kan finnas en nättjänst för landsbygdsnäringsförvaltningens kunder.

Livsmedelssäkerhetsverket och Landsbygdsverket (numera Livsmedelsverket) samt Naturresursinstitutet har ansetts som personuppgiftsansvariga, var och en för sitt ansvarsområde. Dessutom föreskrivs det att jord- och skogsbruksministeriet, Lantmäteriverket, närings-, trafik- och miljöcentralerna (*NTM-centralerna*), kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och livsmedelstillsynsmyndigheter, regionförvaltningsverken och kommunalveterinärerna har rätt att använda och skyldighet att uppdatera uppgifter i den omfattning som deras uppgifter förutsätter. De personuppgiftsansvariga beslutar var och en när det gäller dess ansvarsområde om utlämnande av uppgifter till utomstående. Dessutom får NTM-centralerna samt kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter lämna ut uppgifter inom ramen för sina egna myndighetsuppgifter. Offentliga uppgifter får lämnas ut via en teknisk anslutning till andra myndigheter eller instanser som sköter myndighetsuppgifter för åligganden som de har enligt lag.

I informationssystemslagen finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur informationssystemet utan hinder av sekretessbestämmelserna till utländska myndigheter och internationella organ för skötseln av förpliktelser som beror på EU-lagstiftning eller på internationella överenskommelser som är bindande för Finland. Dessutom finns det bestämmelser om utlämnande av uppgifter för direktmarknadsföring och opinionsmätningar eller marknadsundersökningar, om offentliggörande av en förteckning över stötagare varje år på det sätt som anges i bestämmelser från Europeiska gemenskapen samt om avförande av uppgifter ur systemet.

Nationell speciallagstiftning om register

Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde finns det tiotals lagar och förordningar med specialbestämmelser om de register som hör till informationssystemslagens tillämpningsområde.

I en del av de här lagarna nämns det uttryckligen att det register som anges i lagen är en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem i informationssystemslagen. Hänvisningen klargör att informationssystemslagen tillämpas på registret på ett sätt som kompletterar bestämmelserna i speciallagen. Sådana lagar är livsmedelslagen (23/2006), lagen om växtförädlarrätt (1279/2009), lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010), lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringslag (986/2011), lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012), lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013), lagen om djursjukdomar (441/2013), lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013), lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014), lagen om djuravelsverksamhet (319/2014), lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014), lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015), lagen om animaliska biprodukter (517/2015) samt utsädeslagen (600/2019).

Till informationssystemslagens tillämpningsområde hör dock också sådana register som avses i lagen om plantmaterial (1205/1994), skoltlagen (253/1995), djurskyddslagen (247/1996), lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000), lagen om bekämpning av flyghavre (185/2002), lagen om gödsselfabrikat (539/2006), lagen om transport av djur (1429/2006), foderlagen (86/2008), veterinärvårdslagen (765/2009), lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) samt växtskyddslagen (1110/2019), även om dessa inte innehåller någon uttrycklig koppling till informationssystemslagen.

I de ovannämnda lagarna föreskrivs det om myndighetens skyldighet att föra vissa register, om registrens ändamål och centrala innehåll. Särskilt i de lagar där det inte finns hänvisningar till informationssystemslagen föreskrivs det om utlämnande av registeruppgifter samt om förvaringstider och avförande ur registren. När det finns omfattande bestämmelser om detta i speciallagarna, betyder det att informationssystemslagens betydelse för just de registren är liten eller till och med obefintlig.

Dessutom finns det särskilda bestämmelser om förvaring av uppgifter i följande lagar: lagen om avträdelsepension (16/1974), lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990), lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992), lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) samt lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006).

EU-lagstiftning om register

De nationella bestämmelserna om jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsförvaltningens register grundar sig till stor del antingen på de skyldigheter i fråga om registerföringen som anges direkt i EU-bestämmelserna eller annars på genomförandet av EU-bestämmelser.

Till administrationen av de djur- och arealbaserade åtgärderna som beviljats av jordbruksförvaltningen hör ett integrerat system för administration och kontroll (IACS), och om det föreskrivs det i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (*den horisontella förordningen*).

Den horisontella förordningen innefattar också de åtgärder som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket och som reglerar och stöder jordbruksmarknaderna. Om dessa föreskrivs det närmare i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, (*marknadsordningsförordningen*). I den horisontella förordningen finns också bestämmelser om överföring av information (artikel 102), konfidentialitet (artikel 103), offentliggörande av stödmottagare (artikel 111) och behandling och skydd av personuppgifter (artikel 117). Dessutom omfattar den horisontella förordningen också andra åtgärder som finansieras genom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling än de i det integrerade administrations- och kontrollsystemet. Sådana åtgärder är projekt- och företagsstöd samt investerings- och startstöd inom jordbruket.

Dessutom föreskrivs det om kraven på registren för åtgärder som finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 (*landsbygdsförordningen*), i synnerhet i artikel 70 i förordningen.

I lagstiftningen om djurhälsa föreskrivs det om ett system för identifiering av djur där det förutsätts att bland annat djurhållningsplatserna och djuren registreras för att trygga spårbarheten. Detta behandlas i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag"), som ska tillämpas från och med den 21 april 2021 och då ersätter tidigare bestämmelser som grundar sig på direktiv.

I EU-bestämmelserna om livsmedel, foder, djurhälsa och växtskydd föreskrivs det också om andra anmälningsskyldigheter och tillståndskrav som gäller aktörer, och myndigheterna förutsätts föra register över de aktörer som lämnat en anmälan och beviljats tillstånd. Det finns bestämmelser om register bland annat i följande EU-förordningar:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG.

Bestämmelserna om livsmedels- och fodersäkerhet, djurhälsa och djurskydd är kopplade till stödsystemen bland annat genom att de enligt artikel 91–95 och bilaga II i den horisontella förordningen till vissa delar ska iaktas som tvärvillkor för Europeiska unionens system med direktstöd och för vissa av de jordbruksstöd som betalas utifrån landsbygdsprogrammen. Att villkoren iaktas övervakas genom kontroller som bygger på urval, men också sådana försummelser av tvärvillkoren som upptäckts i samband med övrig kontroll kan leda till nedskärningar i stöden.

2.2. Registerhelheten och dess elektroniska tjänster i praktiken

Register och elektroniska tjänster för jordbrukarstöd, landsbygdsutvecklingen och marknadsordningen för jordbruksprodukter

Till registerhelheten för administrationen av de jordbrukarstöd som beviljas av jordbruksförvaltningen hör Stödtillämpningen, där uppgifter registreras om stödansökan och utbetalningsbegäran samt om återkrav av stöd. För identifieringen av jordbruksskiften finns ett åkerskiftesregister som bygger på kartor, fastighetsregisterhandlingar eller annat kartmaterial och för det används elektronisk teknik för geografiska informationssystem. Till helheten hör också bland annat ett kvot- och mjölkregister samt uppföljningssystemet Sampo för uppföljningen av konteringar, betalningsinformation och fordringar. I den horisontella förordningen används begreppet integrerat administrations- och kontrollsystem i samband med tillämpningsprogrammen, men med hjälp av de här programmen hanteras också sådana nationella stöd som inte grundar sig på den horisontella förordningen. I fråga om de djurbaserade stöden ska det integrerade systemet enligt den horisontella förordningen innefatta ett system för identifiering av djur i enlighet med EU:s lagstiftning om djurhälsa, och detta system presenteras senare i det avsnitt som handlar om register över djurs hälsa.

För ansökningar om jordbrukarstöd finns webbtjänsten Vipu. I tjänsten kan odlaren fylla i en elektronisk stödansökan och kontrollera uppgifterna för stödansökan och kartbilder av sin gårdsbruksenhet. Förutom de uppgifter som samlas in av kunderna via Vipu-systemet, lagras i registren för administrationen av stöden också de uppgifter om stöden som anmälts till kundernas kommuner, NTM-centralerna, Statens ämbetsverk på Åland och Ålands landskapsregering samt de uppgifter som uppkommer i samband med behandlingen. Vid behandlingen av ärenden används också jordbruksförvaltningens gemensamma kunddatalager (ASTI), i vilket det också används uppgifter ur befolkningsdataregistret, handelsregistret och föreningsregistret. De handlingar som skapas via Vipu-systemet arkiveras automatiskt i Livsmedelsverkets elektroniska arkiv.

Landsbygdsutvecklingsregistret innehåller uppgifter om ansökningar, beslut och kontrolluppgifter för betalningar i fråga om projekt-, företags- och strukturstöd, rådgivningsersättning, verksamhetspenning och tekniskt stöd som ingår i programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020 samt i fråga om stöd och betalningar som ingår i landsbygdsutvecklingsprogrammet för Åland 2014–2020. Registret innehåller dessutom uppgifter som behövs för uppföljning av programmet och rapportering. I rådgivarregistret finns uppgifter som rör rådgivarna och som gäller verkställandet av Råd 2020-stödet. För ansökan och behandling av stöden för landsbygdsutveckling finns webbtjänsten Hyrrä. Också alla ansökningar och andra handlingar som tas emot i pappersform sparas i elektronisk form i Hyrrä. De handlingar som skapas i Hyrrä arkiveras automatiskt i Livsmedelsverkets elektroniska arkiv. Hyrrä använder sig direkt av jordbruksförvaltningens gemensamma kunddatalager.

Det förs också olika register för uppgifter i anslutning till genomförandet av marknadsordningen för jordbruksprodukter. Livsmedelsverket förvaltar de register som behövs för stöden i EU:s marknadsordningsförordning och för administrationen av intyg och kvoter. Den elektroniska tjänsten Nekka finns till för systemet med stöd för skolmjölk och frukt i skolan och för olika myndighetsfunktioner. Dessutom finns det andra, mindre register.

I landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem ingår dessutom några andra elektroniska system för behandling av stöd och deras användningsändamål är bland annat administrering av handlingar och uppgifter

om ansökningar, behandling, lagring, uppföljning och rapportering i fråga om stöd från tidigare perioder av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Stödansökningar som inte inkommit via webbtjänsten diarieförs på sedvanligt sätt i myndighetens ärenderegister vid myndighetens registratorskontor.

Ansökningar och andra handlingar som gäller stöd arkiveras i regel i Livsmedelsverkets elektroniska arkiv. Detta görs också i de fall då arkiveringen inte sker automatiskt via programmen. Det finns några undantag från detta. Som exempel kan nämnas att vissa sekretessbelagda handlingar, såsom läkarutlåtanden, arkiveras i pappersform i enlighet med myndighetens egen arkivbildningsplan.

Register över livsmedelssäkerhet, jordbrukets, trädgårdsodlingens och skogsbrukets produktionsinsatser, djurens hälsa och välfärd samt växthälsa

Till de mest omfattande registren över djurs hälsa och välfärd hör de register över djurhållare och djurhållningsplatser som ingår i systemet för identifiering av djur och i vilka djurhållare, djurhållningsplatser och kadaverplatser och innehavarna av dessa platser registreras samt de djurregister i vilka uppgifter för identifiering och förflyttning av djur registreras. Det finns en e-tjänst i anslutning till systemet för identifiering av djur.

Andra register som gäller djurens hälsa är bland annat registren över driftansvariga i fråga om biprodukter och registret över hälsotillstånd för fisk-, kräft- och musselodlingar. Register som gäller djurens välfärd är registret över transportörer, djurförmedlarregistret samt registren över aktörer som har anmälningsskyldighet och tillståndsskyldighet enligt djurskyddslagen. Till registerhelheten hör också bland annat veterinärregistret, registret över privata veterinärtjänsteproducenter, registret över stambokförande sammanslutningar samt flera register som innehåller tillsynsuppgifter.

Med stöd av bestämmelserna om livsmedels- och fodersäkerhet förs register över primärproduktionsställen och livsmedelslokaler, godkända livsmedelslokaler och aktörer inom fodersektorn. Till den registerhelhet som gäller livsmedel hör också bland andra register över ekoaktörer, hönsier för frigående höns inomhus och utomhus, kvalitetskontroll av frukt och grönsaker, epidemier orsakade av livsmedel eller vatten, exportörer och personer som deltagit i kompetenstest i livsmedelshygien och fått kompetensintyg.

Inom växtproduktionen finns register över plantmaterial, näringsidkare som marknadsför utsäde, fröpackare, märkningsrätt för förpackningsmaterial av trä, växtförädlarrätter, tillsynen över gödselproduktion och växtskydd samt växtsortistor över åkerväxter och plantmaterial.

Livsmedelsverkets register över laboratorieverksamhet har också anknytning till livsmedelssäkerhet, jordbrukets, trädgårdsodlingens och skogsbrukets produktionsinsatser, djurens hälsa och välfärd samt växthälsa och i dem registreras uppgifter om kunderna hos laboratoriernas serviceverksamhet, undersökningar av laboratorieprov för övervakning av djursjukdomar samt undersökningar enligt tillsynsplanerna för foder och gödselmedel.

Den information som behandlas med hjälp av registren arkiveras inte centralt, utan i regel sköter varje myndighet om planeringen av informationsstyrningen och arkiveringen av handlingar i fråga om de ärenden som den behandlar.

Landskapet Ålands ställning

I regel tillämpas informationssystemslagen också i landskapet Åland till den del som det handlar om register och uppgifter som gäller frågor som hör till rikets lagstiftningsbehörighet enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

Riket har lagstiftningsbehörighet i frågor som gäller priset på lantbruksprodukter och främjande av export av lantbruksprodukter. Till rikets behörighet hör bland annat EU:s direktstöd till odlarna. Landskapet har lagstiftningsbehörighet i fråga om jord- och skogsbruk och styrning av lantbruksproduktionen i ärenden som inte hör till riket samt när det gäller tillvaratagande av jordbruksmarks produktionsförmåga. Livsmedelsverket är dock utbetalande organ också för de stödsystem som faller under landskapets lagstiftningsbehörighet. Detta innebär i praktiken att Livsmedelsverket i sin verksamhet som utbetalande organ hanterar registeruppgifter enligt samma principer oberoende av om de gäller aktörer i landskapet Åland eller i Fastlandsfinland.

Riket har lagstiftningsbehörighet i fråga om smittsamma sjukdomar hos husdjur, förbud mot införande av djur och djurprodukter, förebyggande av införsel av växtförstörare till landet, mediciner och behörighetskrav för veterinärer. Landskapets lagstiftningsbehörighet omfattar djurskydd och veterinärväsendet i övriga avseenden samt livsmedel.

I 30 § i självstyrelselagen för Åland föreskrivs det dock att de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos husdjur eller om förebyggande av införsel till landet av växtförstörare ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna, i landskapet ska skötas av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag. Med tanke på vissa register som det föreskrivs om i speciallagarna förutsätter detta undantag också undantag från bestämmelserna om registerföringsansvaren i informationssystemslagen. Oavsett 30 § i självstyrelselagen för Åland hör vissa sådana register som det föreskrivs om i rikets lagstiftning och som det enligt EU-bestämmelserna endast får finnas ett av i Finland enligt tolkningen till en riksmyndighets ansvar. Livsmedelsverket är personuppgiftsansvarig för systemet för identifiering av djur och dessutom har vissa andra uppgifter med anknytning till systemet överförts från landskapets myndigheter till Livsmedelsverket genom en överenskommelseförordning.

2.3 Allmän lagstiftning som tillämpas på landsbygdsförvaltningens informationssystem

Allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (*dataskyddsförordningen*) gäller behandlingen av personuppgifter. I förordningen avses med behandling av personuppgifter alla kombinationer av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, såsom insamling, lagring, användning, utlämning, sammanförande, radering och förstöring. I förordningen är begreppet personuppgifter brett och omfattar varje upplysning som avser en identifierad eller direkt eller indirekt identifierbar fysisk person.

Enligt principerna i dataskyddsförordningen ska personuppgifterna samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. De insamlade personuppgifterna ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas. Personuppgifter får därmed inte samlas in till exempel för att de kan visa sig vara användbara senare. Den personuppgiftsansvarige ska se till att felaktiga uppgifter rättas eller raderas utan dröjsmål. Dessutom krävs det i förordningen att den personuppgiftsansvarige ser till att personuppgifterna behandlas på ett lagligt och öppet sätt i förhållande till den registrerade och att de registrerade kan få information om behandling av personuppgifter som gäller dem själva. Den registrerades rättigheter i dataskyddsförordningen kan dock begränsas under vissa förutsättningar.

I förordningen avses med personuppgiftsansvarig "en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter". Om det finns minst två personuppgiftsansvariga är dessa gemensamt personuppgiftsansvariga. Gemensamt personuppgiftsansvariga ska under öppna former fastställa sitt respektive ansvar

genom ett inbördes arrangemang, såvida inte ansvaren fastställs genom unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt.

Enligt förordningen är behandlingen av personuppgifter laglig bland annat när det handlar om en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige (artikel 6.1 c) eller att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6.1 e). I artikel 6.2 och 6.3 föreskrivs det om möjligheten till nationellt handlingsutrymme i anslutning till behandlingsgrunderna, det vill säga om möjligheten att utfärda närmare nationella bestämmelser om den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter. Nationellt får man bland annat föreskriva om vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar och lagringstid. Medlemsstaternas nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det mål som eftersträvas.

Enligt dataskyddsförordningen är det möjligt att endast begränsat, på det sätt som anges i artikel 6.4, behandla personuppgifter för andra ändamål än det ändamål för vilket personuppgifterna samlades in. Det får dock föreskrivas om rätten att behandla personuppgifter för andra ändamål än det ursprungliga i en medlemsstats nationella rätt ”som utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle för att skydda de mål som avses i artikel 23.1”. Som godtagbara mål nämns i artikel 23.1 bland annat skydd av den registrerade, den allmänna säkerheten, andra av unionens eller en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse, såsom folkhälsa, samt en tillsyns-, inspektions- eller regleringsfunktion som har samband med myndighetsutövning.

I artikel 9 i dataskyddsförordningen finns bestämmelser om behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter. Behandlingen av särskilda kategorier av personuppgifter, såsom behandling av uppgifter om ras, etniskt ursprung och uppgifter om hälsa, är förbjuden, såvida inte behandlingen grundar sig på en behandlingsgrund som anges i artikel 9.2. Enligt artikel 9.2 g får det föreskrivas om behandlingen av uppgifter i medlemsstaternas lagstiftning av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse under förutsättning att lagstiftningen står i proportion till det eftersträvar syftet och att skyddet av den registrerades rättigheter och intressen beaktas i behövlig utsträckning.

I kapitel III i dataskyddsförordningen finns bestämmelser om den registrerades rättigheter, som utgörs bland annat av den registrerades rätt att få information om behandlingen av personuppgifterna, rätt till tillgång, rätt till rättelse och rätt att kräva att uppgifter om en själv raderas. I förordningen föreskrivs det också om begränsade möjligheter att avvika från dessa rättigheter i den nationella lagstiftningen. I kapitel IV finns bestämmelser om den personuppgiftsansvariges och personuppgiftsbiträdets skyldigheter.

Artikel 86 i dataskyddsförordningen gäller sammanjämkande av dataskyddet och allmänhetens tillgång till myndigheternas handlingar. Enligt artikeln får en myndighet för utförande av en uppgift av allmänt intresse lämna ut personuppgifter i allmänna handlingar som förvaras av myndigheten i enlighet med den unionsrätt eller den medlemsstats nationella rätt som myndigheten omfattas av, för att jämkas samman allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar med rätten till skydd av personuppgifter i enlighet med förordningen.

Dataskyddslagen (1050/2018) gäller som allmän lag det nationella genomförandet av dataskyddsförordningen. Enligt lagen tillämpas förbudet mot att behandla särskilda kategorier av personuppgifter inte på sådan behandling av uppgifter som regleras i lag eller som föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den personuppgiftsansvarige i lag. Dessutom föreskrivs det i lagen bland annat om dataombudsmannen och om behandlingen av personuppgifter för journalistiska ändamål, för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande samt för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål.

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Enligt informationssystemslagen tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, *offentlighetslagen*) på uppgifters och handlingars offentlighet, på utlämnande av uppgifter och handlingar och på avgifter som tas ut för utlämnandet av dem, om inte något annat föreskrivs i informationssystemslagen eller i någon annan lag. Enligt offentlighetslagen är myndighetshandlingar offentliga, om det inte särskilt föreskrivits att de är sekretessbelagda. Det föreskrivs om sekretessgrunderna i 24 §. Förutom på myndigheterna tillämpas lagen på andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

Definitionen av en handling är bred enligt offentlighetslagen. Handlingar kan förutom handlingar i pappersform utgöras av nästan vilken form av upptagning som helst som kan uppfattas med hjälp av automatisk databehandling eller en ljud- eller bildåtergivningsanordning eller något annat hjälpmedel.

I 16 § i offentlighetslagen anges hur en handling ska lämnas ut. Uppgifter kan lämnas ut ur en handling muntligen eller så att handlingen läggs fram för påseende och kopiering eller får avlyssnas hos myndigheten eller så att en kopia eller en utskrift av den lämnas ut. Uppgifter om det offentliga innehållet i en handling ska lämnas ut på det sätt som begärts, om inte detta medför oskälig olägenhet för myndighetsverksamheten på grund av att antalet handlingar är stort eller någon annan därmed jämförbar orsak. Av de offentliga uppgifterna i ett beslutsregister som förs av en myndighet med hjälp av automatisk databehandling har man enligt 2 mom. i paragrafen rätt att få en kopia i form av en teknisk upptagning eller annars i elektronisk form, om inte särskilda skäl talar för något annat. Utlämnande av uppgifter i motsvarande form ur en annan offentlig handling beror på myndighetens prövning, om inte något annat föreskrivs.

Med tanke på landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem är bestämmelsen i 16 § 3 mom. i offentlighetslagen viktig. Enligt den får personuppgifter ur en myndighets personregister lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form endast om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. I momentet föreskrivs också att personuppgifter får lämnas ut för direktmarknadsföring och för opinions- eller marknadsundersökningar endast om det särskilt föreskrivs eller om den registrerade har samtyckt till detta.

I 16 § hänvisas till bestämmelserna i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) när det gäller överföring av information via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse.

Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen

Syftet med lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (*informationshanteringslagen*) är att främja digitaliseringen och effektiviteten inom förvaltningen bland annat genom att koordinera och precisera metoderna för informationshantering och utlämnande av information. I lagen finns bestämmelser om myndigheternas skyldighet att planera informationshanteringen och upprätthålla en beskrivning av de informationslager som de förvaltar. I lagen föreskrivs det bland annat också om informationssäkerhet, säkerhetsklassificering av handlingar och myndigheternas ärenderegister, eller diarier. Vissa bestämmelser i lagen tillämpas inte enbart på myndigheter utan också på andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

En av de viktigaste förändringarna i lagen är bestämmelserna om öppnande av en teknisk anslutning, vilka till stor del gör det möjligt att slopa specialbestämmelserna om detta. Innan lagen trädde i kraft fanns det i lagstiftningen över 300 bestämmelser om möjligheten att lämna ut handlingar och andra uppgifter via en teknisk anslutning. Enligt 22 § i informationshanteringslagen ska myndigheterna genomföra regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information mellan informationssystem via tekniska gränssnitt, om den mottagande myndigheten enligt lag har rätt till informationen. Sådan elektronisk överföring av information kan dock genomföras på något annat sätt, om det inte är tekniskt eller ekonomiskt ändamålsenligt att genomföra eller använda ett tekniskt gränssnitt. En myndighet kan också i andra situationer öppna

ett tekniskt gränssnitt för en myndighet som har rätt till information. Då personuppgifter eller sekretessbelagd information överförs via ett tekniskt gränssnitt, ska det tekniskt säkerställas att den information som ska överföras behövs i det enskilda fallet eller är nödvändig för att den mottagande myndigheten ska kunna sköta sina uppgifter. Beskrivningen av strukturen för information som överförs via ett tekniskt gränssnitt ska definieras och uppdateras av den myndighet som lämnar ut informationen. Vid planeringen av informationsöverföring mellan flera myndigheter via tekniska gränssnitt ska beskrivningen av informationsstrukturen definieras och uppdateras under ledning av det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet.

Enligt 23 § kan en myndighet öppna en elektronisk förbindelse till en annan myndighet till sådan information i ett informationslager som den mottagande myndigheten har rätt att få tillgång till. Förbindelsen ska begränsas till endast enskild sökning av sådana behövliga eller nödvändiga uppgifter som är förenliga med informationsrätten. Informationens användningsändamål ska utredas i samband med sökningen. Myndigheten ska upprätta en elektronisk förbindelse så att det informationssystem som möjliggör förbindelsen automatiskt identifierar avvikande informationssökningar.

Enligt 24 § kan en myndighet via ett tekniskt gränssnitt överföra information också till en aktör som inte är en annan myndighet, om mottagaren uttryckligen enligt lag har rätt att få informationen och behandla den. I fråga om förutsättningarna för och öppnandet av ett tekniskt gränssnitt hänvisas i paragrafen också till 22 §. Den utlämnande myndigheten ska vid behov säkerställa att mottagaren vid hanteringen av informationen iakttar de skyldigheter som föreskrivs i informationshanteringslagen.

Lagar om elektroniska tjänster

I lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) och i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) finns bestämmelser om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (*tillgänglighetsdirektivet*). I lagarna föreskrivs det om skyldigheten för myndigheterna och andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter att tillhandahålla digitala tjänster för förvaltningens kunder samt om skyldigheter som anknyter till detta. Syftet med lagarna är att främja vars och ens möjligheter att använda digitala tjänster på lika villkor genom att förbättra tillgången till tjänsterna, informationssäkerheten, kvaliteten och innehållets tillgänglighet.

Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter

I Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 36/1992) är en viktig princip den ändamålsbundenhet som hör samman med uppgifternas beskaffenhet. Ändamålet med konventionen är att inom varje parts territorium för varje person säkerställa respekten för grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till personlig integritet i samband med automatisk databehandling av de personuppgifter som gäller personen i fråga. I konventionen definieras de grundprinciper för dataskyddet som de fördragsslutande parterna förbinder sig att genomföra i sin lagstiftning för att skydda den personliga integriteten vid automatisk databehandling av personuppgifter. Enligt konventionen är villkoret för behandling av känsliga uppgifter att den nationella lagstiftningen garanterar ett tillräckligt skydd. I konventionen förutsätts även att lämpliga åtgärder vidtas för att skydda personuppgifter. I konventionen finns inga bestämmelser om utlämnande av information.

PSI-direktivet

Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (*PSI-direktivet*) har som mål att harmonisera regler och praxis i medlemsstaterna när det gäller utnyttjande av information från den offentliga sektorn. Direktivet förutsätter i princip att offentliga uppgifter ska få

användas även för andra ändamål än för skötsel av den ursprungliga offentliga uppgiften. PSI-direktivet tillämpas i stor utsträckning på handlingar som framställs inom den offentliga sektorn, men inte på handlingar för vilka tredje man innehar immateriella rättigheter eller handlingar för vilka tillgången omfattas av nationella restriktioner, bl.a. skydd av personuppgifter, eller av restriktioner som gäller den inre säkerheten eller affärshemligheter.

Inspire-direktivet och lagen om en infrastruktur för geografisk information

Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (*Inspire-direktivet*) skapar allmänna ramar i Europa för tillgången till och användningen av sådana rumsliga datamängder som vissa myndigheter innehar. I direktivet eftersträvas interoperabilitet hos rumsliga datamängder, effektiviserad användning av dem och effektiviserad miljöövervakning, ökat samarbete bland myndigheterna samt uppkomsten av mångsidiga tjänster för medborgarna.

Enligt Inspire-direktivet avses med rumsliga data sådana data som direkt eller indirekt avser en viss plats eller ett visst geografiskt område. Direktivet omfattar sådana rumsliga datamängder som innehas av en myndighet, är i elektroniskt format och som rör något av de teman som förtecknas i bilaga I, II eller III till direktivet. Till teman enligt bilaga II hör landtäcken, också när det gäller jordbruksmark, och ortofoton. Till teman enligt bilaga III hör bland annat marken (till exempel jordmånens djup, struktur och vid behov genomsnittlig lutning och beräknad vattenhållande förmåga), jordbruks- och vattenbruksanläggningar (jordbruksutrustning och produktionsanläggningar, inbegripet bevattningssystem, växthus och djurstallar) samt naturtyper och biotoper.

Direktivet ålägger myndigheterna att beskriva de rumsliga datamängder som omfattas av direktivet. Myndigheterna ska utarbeta och uppdatera en interoperabel rumslig datamängd samt se till att den är tillgänglig i ett datanät för visning och nedladdning. Allmänhetens tillgång till rumsliga datamängder kan dock begränsas på grund av sekretess som omfattar personuppgifter eller kommersiell och industriell information, om sådan sekretess föreskrivs i nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning. Enligt direktivet ska begränsningsskäl tolkas restriktivt, med hänsyn till allmänhetens intresse av att få tillgång till tjänsten i det enskilda fallet. I varje enskilt fall ska allmänhetens intresse av öppenhet vägas mot intresset av att begränsa tillgången.

I Finland föreskrivs det om genomförandet av Inspire-direktivet i lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009) och med stöd av den. Enligt 7 § ska myndigheter som förvaltar geografisk information se till att interoperabla geografiska datamängder (i direktivet rumsliga datamängder) är tillgängliga i ett datanät för visning och nedladdning. I lagen finns det inga särskilda bestämmelser om dess förhållande till offentlighetslagen, i synnerhet till de begränsningar i utlämnandet av personuppgifter ur en myndighets personregister som anges i 16 § 3 mom. i offentlighetslagen. Avsikten med lagen är att den tillämpas vid sidan av offentlighetslagen, vilket betyder att man med stöd av lagen inte elektroniskt får offentliggöra sådan geografisk information som också kan betraktas som personuppgifter i ett personregister.

Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet

Konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (FördrS 122/2004, *Århuskonventionen*) innehåller bestämmelser enligt vilka alla ska ha rätt att få information om miljön utan att det krävs någon särskild motivering av begäran om information. Det finns bestämmelser om motsvarande rätt i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG (*miljöinformationsdirektivet*).

Med miljöinformation avses i direktivet och i konventionen information om tillståndet för olika delar av miljön, om biologisk mångfald och dess delar och samspelet mellan dessa delar, information om faktorer som påverkar eller troligtvis påverkar de olika delarna av miljön och information om åtgärder som påverkar eller troligtvis påverkar de olika delarna av miljön och faktorerna samt åtgärder eller verksamheter som är avsedda

att skydda dessa delar. Med miljöinformation avses dessutom rapporter om genomförandet av miljölagstiftningen, information om kostnads- och nyttoanalyser och övriga ekonomiska analyser och antaganden som används inom ramen för de åtgärder och verksamheter som anges ovan. Miljöinformation är också information om tillståndet för människors hälsa och säkerhet, inbegripet förorening av livsmedelskedjan, när det är relevant, villkoren för mänskligt liv, kulturplatser och byggnader i den utsträckning de påverkas eller kan påverkas av tillståndet i de olika delarna av miljön eller, genom dessa delar, av någon annan faktor.

Myndigheterna ska tillhandahålla den sökande sådan miljöinformation som innehåller av eller förvaras för dem utan att denne behöver ange skälen för sin begäran. Begäran får dock avslås under vissa förutsättningar. Detta får man göra till exempel när den begärda informationen inte innehåller av myndigheten eller om begäran uppenbarligen är orimlig, för allmänt formulerad eller avser handlingar som ännu inte är färdiga eller interna meddelanden.

Begäran om information får också avslås av skäl som svarar mot begränsningsskäl i Inspire-direktivet och som till exempel gäller sekretess som omfattar offentliga myndigheters förfaranden, internationella förbindelser, allmän säkerhet eller sekretess som omfattar kommersiell eller industriell information. Begäran får också avslås, om utlämnande av informationen skulle ha negativa följder för den sekretess som omfattar personuppgifter, om personen inte har gett sitt medgivande till att informationen utlämnas till allmänheten, om sådan sekretess föreskrivs i nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning. I konventionen och direktivet förutsetts, liksom i Inspire-direktivet, att skäl som begränsar tillgången till information bör tolkas restriktivt.

2.4 Bedömning av nuläget

Ansvar som hör till registerföringen

I lagen om Livsmedelsverket (371/2018) finns bestämmelser om Livsmedelsverket vars verksamhet inleddes vid ingången av 2019. Ämbetsverket bildades genom en sammanslagning av Landsbygdsverket och Livsmedelssäkerhetsverket samt genom en överföring från Lantmäteriverkets it-servicecentral till ämbetsverket av sådana uppgifter som hör till produktionen av informationsförvaltningstjänster för det nya ämbetsverket och för andra ämbetsverk och institutioner inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde samt för andra aktörer som sköter offentliga uppgifter. Ett centralt mål för förändringen var att förtydliga rollerna och ansvaret i fråga om utvecklingen och underhållet av den informationssystemshelhet som avses i informationssystemslagen på ett sätt som gör det möjligt att organisera informationsförvaltningen på ett mer ändamålsenligt sätt än tidigare, minska riskerna i anknytning till utvecklingen av informationssystem och skapa ytterligare effektivitet och synergieffekter. I och med förändringen innehar Lantmäteriverket inte längre rollen som uppdaterare och användare av informationssystemet enligt informationssystemslagen.

Enligt informationssystemslagen är Naturresursinstitutet personuppgiftsansvarig tillsammans med Livsmedelsverket. Uppgiften ålades Naturresursinstitutet genom lag 574/2014 i samband med att institutet bildades. Tidigare hade uppgiften hört till jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral (TIKE). I samband med att TIKE upphörde överfördes uppgiften som statistikmyndighet för livsmedels- och naturresursstatistik till Naturresursinstitutet och uppgiften kring det tekniska underhållet och utvecklingen av de informationssystem där registren ingår till Lantmäteriverket.

Enligt statistiklagen (280/2004) är Naturresursinstitutet en av Finlands fyra statistikmyndigheter. I lagen om livsmedels- och naturresursstatistik (562/2014) finns bestämmelser om Naturresursinstitutets statistikmyndighetsuppgift, som är koncentrerad till statistik inom bioekonomi och naturresurssektorn, och om näringsidkares, myndigheters och vissa andra aktörers skyldighet att lämna uppgifter till Naturresursinstitutet. I lagen föreskrivs också om utlämnande av Naturresursinstitutets uppgifter i vissa fall. Enligt 1 § 2 mom. i lagen om livsmedels- och naturresursstatistik tillämpas lagen också på statistiska uppgifter som samlats in i samband med registerföringen enligt informationssystemslagen.

I lagen tryggas Naturresursinstitutets rätt att utan hinder av sekretesskyldigheten få de uppgifter som statistikmyndigheten behöver för sin statistikproduktion och i den nya informationshanteringslagen föreskrivs om möjligheten att få uppgifter via en teknisk anslutning. När man med tanke på statistikmyndighetens sekretessskyldigheter dessutom beaktar att de register som Naturresursinstitutet för som statistikmyndighet funktionellt sett är separata från den övriga registerhelheten enligt informationssystemslagen, kan man anse att Naturresursinstitutet har en obetydlig roll som personuppgiftsansvarig enligt informationssystemslagen. Naturresursinstitutet har dock fortfarande som uppgift att sköta om att material om bokföringen av lönsamheten inom jordbruket och trädgårdsodlingen FADN (Farm Accountancy Data Network) tas fram för Europeiska kommissionen och att de uppgifter som i EU-lagstiftningen förutsätts om produkternas pris, mängd och kvalitet och om produktionen (så kallade prisrapporter) tas emot från aktörerna och lämnas till kommissionen. Den uppgiften anses dock inte vara sådan att den kräver rollen som personuppgiftsansvarig för informationssystemet. Att rollen ska tas bort motiveras också av att Naturresursinstitutet själv är en betydande mottagare av jordbrukarstöd och stöd för landsbygdsutveckling.

Med beaktande av detta koncentreras uppgiften att föra register i enlighet med informationssystemslagen till Livsmedelsverket. Dock påminner verksamheten hos de myndigheter som i huvudsak sköter förvaltningen av livsmedelsförvaltningens uppdragshelhet på olika nivåer, det vill säga Livsmedelsverket, NTM-centralerna, regionförvaltningsverken och de kommunala myndigheterna, i praktiken om en situation med gemensamt personuppgiftsansvar, eftersom de här myndigheterna uppdaterar och använder uppgifterna i samma register och var och en för sin del beslutar om utlämnandet av uppgifter. Enligt dataskyddsförordningen är den personuppgiftsansvarige den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter och de registrerade kan kräva att den personuppgiftsansvarige ska tillgodose de rättigheter som de garanteras i dataskyddsförordningen. Av de här orsakerna är det ändamålsenligt att de här myndigheterna anges som gemensamt personuppgiftsansvariga i lag och att ansvaren specificeras för var och en av dem på ett så tydligt sätt som möjligt. Det är också ändamålsenligt att till vissa delar ändra andra lagar som gäller registerföringen inom förvaltningsområdet för att detta ska kunna åstadkommas.

Informationssystemslagens bestämmelser om registerhelhetens ändamål, struktur och innehåll

I informationssystemslagen föreskrivs det om ändamålet med informationssystemet, och de register och det innehåll som bildar informationssystemet anges, om än på en rätt allmän nivå. Till grund för bestämmelserna ligger bland annat grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis, som innan dataskyddsförordningen antogs förutsatte att det i lagar som gäller register ska finnas bestämmelser om registrens ändamål och det viktigaste innehållet samt vissa andra omständigheter.

I dataskyddsförordningen föreskrivs det dock om de lagliga förutsättningarna för att föra myndighetsregister och utöver detta finns det rikligt med EU-lagstiftning och nationell speciallagstiftning som gäller registren i landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Bestämmelserna om informationssystemslagens register och deras innehåll verkar obehövliga och delvis överlappande i förhållande till den här lagstiftningen. Efter att dataskyddsförordningen hade trätt i kraft ändrade grundlagsutskottet sin tolkningspraxis om registerbestämmelserna och anser att man bör förhålla sig restriktivt till att stifta speciallagar om registerföringen. Därmed skulle det vara möjligt att förenkla bestämmelserna i informationssystemslagen om ändamålet, strukturen och innehållet i fråga om informationssystemet och dess register.

Användningen av uppgifter för andra ändamål än det ursprungliga ändamål för vilket uppgifterna samlades in

Enligt informationssystemslagen får landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem användas bara för det ursprungliga ändamål som uppgifterna är insamlade för. Dock har det inom förvaltningsområdet framställts önskemål om att de uppgifter som jordbruks-, landsbygds- och livsmedelsförvaltningen samlat in ska kunna

utnyttjas för andra ändamål än det ursprungliga på ett flexiblere sätt än för närvarande. Målet att dra nytta av de uppgifter som samlats in inom övervakningen av jordbruksproduktionen och inom annan övervakning nämns bland annat i en utredning om utvecklingen av övervakningen av jordbruksproduktion från 2017 som genomfördes på uppdrag av jord- och skogsbruksministeriet. Den finns på adressen <http://julkaisut.valtion-euvosto.fi/handle/10024/80783> (på finska). Enligt informationshanteringslagen ska en myndighet sträva efter att minska den administrativa bördan för kunderna genom att utnyttja befintliga myndighetsmaterial, om myndigheten har rätt att via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse få den behövliga informationen från en annan myndighet. Om tillgången till myndigheternas uppgifter utökas, ökar möjligheterna att tillämpa denna bestämmelse.

Hur informationssystemslagen överlappar den allmänna lagstiftningen

I 8 § i informationssystemslagen begränsas möjligheten att lämna ut offentliga uppgifter via en teknisk anslutning endast till situationer där uppgifter lämnas ut till en myndighet. Bestämmelsen svarar inte på ett adekvat sätt mot samhällsbehoven och möjligheterna i samband med digitaliseringen, i och med att den till vissa delar förhindrar ändamålsenlig elektronisk behandling av uppgifterna. I den nya informationshanteringslagen har man samlat bestämmelser om utlämnande av information via ett tekniskt gränssnitt och om elektroniska förbindelser, varför det inte längre finns ett behov av sådana bestämmelser i informationssystemslagen.

I informationssystemslagen finns det också bestämmelser som till stor del överlappar bestämmelserna i offentlighetslagen om utlämnande av uppgifter för direktmarknadsföring och opinionsmätningar eller marknadsundersökningar.

Framtida ändringsbehov i landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem

Efter år 2020 kommer EU:s gemensamma jordbrukspolitik sannolikt att betona utnyttjandet av teknik vid stöd- och ersättningsansökningar, vilket kommer att öka behovet av att utveckla de elektroniska registren och tjänsterna för landsbygdsnäringsförvaltningen.

I fortsättningen ingår sannolikt ett identifieringssystem för jordbruksskiften, ett geospatialt och ett djurbaserat ansökningssystem, ett arealövervakningssystem, ett system för identifiering av mottagare av interventioner och åtgärder, ett kontroll- och sanktionssystem, i tillämpliga fall ett system för identifiering och registrering av stödrätter och, i tillämpliga fall, ett system för identifiering och registrering av djur i det integrerade administrations- och kontrollsystemet. Arealövervakningssystemet kommer att vara ett viktigt verktyg för att generera heltäckande och jämförbar information för övervakningen av politiken för miljö- och klimatvänligt jordbruk. Användningen av övervakningen inom tillsynen kommer sannolikt att vara frivillig för medlemsstaterna, men fördelarna med detta förutspås vara omfattande. Inom det integrerade administrations- och kontrollsystemet ska uppgifter om outputindikatorer i fortsättningen kunna specificeras och rapporteras, såsom de arealuppgifter som förekommer i systemet med villkor och för miljö- och klimatåtaganden. Reformen av den gemensamma jordbrukspolitikens ökar behovet av att harmonisera systemen med kommissionens system, så att rapporteringsskyldigheten kan fullgöras på det sätt som krävs. Man uppskattar också att den årliga kvalitetsbedömningen av systemen kan leda till att kommissionens krav på harmonisering av systemen ökar.

I enlighet med kommissionens förslag till förordning (COM(2018) 392 final) ska den strategiska plan inom den gemensamma jordbrukspolitikens som utarbetas för den kommande programperioden förvaltas och genomföras på ett effektivt, ändamålsenligt och korrekt sätt. Det ska finnas ett lämpligt säkert elektroniskt system för att registrera, underhålla, hantera och rapportera sådana statistiska uppgifter om planen och dess genomförande som krävs för övervakningen och utvärderingen och, i synnerhet, uppgifter som krävs för att övervaka genomförandet i förhållande till de uppsatta målen.

Marknadsordningsförordningens kundsystem har redan tidigare påverkats av att EU i samband med Världshandelsorganisationens ministermöte i Nairobi 2015 meddelade att man ska frångå exportstöden. Planen är att

avlägsna exportstöden ur lagstiftningen om EU:s gemensamma jordbrukspolitik vid en kommande reform av jordbrukspolitiken.

Sammanjämkande av kraven på öppenhet gällande geografisk information och miljöinformation med skyddet för personuppgifter

I avsnitt 2.2 beskrivs kraven på öppenhet gällande geografisk information och miljöinformation enligt Inspire-direktivet, Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet samt eventuella skäl för begränsning av dessa krav.

Kommissionen inledde 2015 ett överträdelseförfarande mot Finland med anledning av genomförandet av miljöinformationsdirektivet. Finland fick en formell underrättelse samt följande år ett motiverat yttrande. Det handlade om att lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (419/2011) enligt kommissionen inte var förenlig med miljöinformationsdirektivet, eftersom uppgifterna i systemet i stor utsträckning betraktades som personuppgifter oberoende av uppgifternas närmare innehåll och med denna motivering förhindrades utlämnandet av uppgifter som miljöinformation till den som begärt uppgifterna. I ärendet hänvisade man bland annat till att det undantag som gäller personuppgifter enligt direktivet ska tolkas restriktivt. Med anledning av överträdelseförfarandet fogades bestämmelser till den nämnda lagen och enligt dem kan miljöinformation lämnas ut ur systemet utan att den som begär uppgifterna behöver motivera sin begäran. Enligt bestämmelserna kan uppgifter inte begäras på basis av en fysisk persons namn eller någon motsvarande identifieringsuppgift.

Uppgifterna i landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem är på samma sätt som uppgifterna i systemet för skoglig information till största delen offentliga uppgifter och elektroniskt utlämnande av personuppgifter i dem begränsas för sin del av 13 § 2 mom. och 16 § 3 mom. i offentlighetslagen. Enligt dataskyddsförordningen är begreppet personuppgifter brett och omfattar varje upplysning som avser en identifierad eller direkt eller indirekt identifierbar fysisk person.

I landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem finns uppgifter som kan anses uppfylla definitionen av miljöinformation, till exempel jordbruksåtgärder för miljö- eller naturskydd eller uppgifter om miljörelaterad förorening av livsmedel. För att säkerställa att miljöinformationsdirektivet genomförs i tillräcklig utsträckning, är det också när det gäller landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem nödvändigt att skapa specialbestämmelser för att jämka samman öppenheten i miljöinformationen med skyddet för personuppgifter. Att föreskriva om detta i den nationella lagstiftningen är förenligt med artikel 86 i dataskyddsförordningen.

I artikel 7 i Inspire-direktivet ges medlemsstaterna övergångstid för att uppfylla förpliktelserna kring rumsliga datamängders och datatjänsters tillgänglighet i enlighet med direktivet. Den sista övergångstiden går ut den 21 oktober 2020. Europeiska kommissionen har lyft fram behovet av att offentliggöra uppgifterna i IACS, i synnerhet uppgifterna i identifieringssystemet för jordbruksskiften och uppgifterna i den stödansökningsblankett som bygger på analys av geografisk information. Det sistnämnda handlar om stödansökningar som innehåller geografisk information, där jordbruksskiftenas gränser vid ansökan om arealstöd ritas upp i grafisk form i ett datorbaserat informationssystem via en anslutning baserad på ett geografiskt informationssystem. Systemet räknar ut uppgifter om skiftet på bilden, såsom areal. Kommissionen och dess juridiska enhet har ansett att till dessa delar är uppgifterna i IACS i huvudsak något annat än personuppgifter, varför tillgången till uppgifterna endast begränsat får förhindras genom hänvisning till skyddet för personuppgifter.

Av uppgifterna i åkerskiftesregistret är uppgifter om skiftenas skiftesnummer, areal, omkrets samt en kartvy för närvarande tillgängliga via tjänsten Peltolohkot.fi. Skiften söks antingen med skiftesnummer eller med lägenhetssignum. Söker man med skiftesnummer ger tjänsten dock ingen information om lägenhetssignum. I

tjänsten Paikkatietoikkuna kan man dessutom söka kartvyer av åkerskiften med hjälp av kartsökning. Via tjänsterna är inga uppgifter om växtligheten på skiftena tillgänglig.

Uppgifterna i stödansökningarna kan anses innehålla personuppgifter till stor del och därför har det inte ansetts vara möjligt att offentliggöra dem elektroniskt i en öppen nättjänst med beaktande av 13 § 2 mom. och 16 § 3 mom. i offentlighetslagen. För att säkerställa att Inspire-direktivet genomförs i tillräcklig utsträckning, behöver det skapas specialbestämmelser för att jämka samman kraven på öppenhet gällande geografisk information med skyddet för personuppgifter.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att skapa en aktuell och fungerande lagstiftning för behandlingen av jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsnäringsförvaltningens registeruppgifter och andra informationsmaterial, som bättre än tidigare svarar mot de behov som digitaliseringen och stärkandet av dataekonomin skapar samt mot kraven på öppenhet gällande geografisk information och miljöinformation, dock med säkerställande av de registrerades rättsskydd.

Genom propositionen strävar man efter att förtydliga ansvaren för registerföringen mellan myndigheterna med beaktande av bestämmelserna i dataskyddsförordningen och genom att trygga att också andra myndigheter inom förvaltningsområdet än de personuppgiftsansvariga ska ha behövlig rätt att använda informationen. Målet är också att till behövliga delar göra det möjligt att dra nytta av uppgifterna i registren inom förvaltningsområdets lagstadgade uppgifter för andra ändamål än det ursprungliga ändamål som uppgifterna är insamlade för. Målet med propositionen är dessutom att förenkla bestämmelserna i informationssystemslagen om registerhelhetens struktur och innehåll samt att avlägsna överlappningar i informationssystemslagen som är obehövliga med tanke på den allmänna lagstiftningen. Man strävar efter att förtydliga den omfattande och komplexa helheten av allmänna bestämmelser och specialbestämmelser om de register som hör till lagens tillämpningsområde och att underlätta tillämpningen av lagen.

Målet är att den moderniserade lagstiftningsramen på ett ändamålsenligt sätt ska stödja genomförandet av den strategiska plan som utarbetas för den gemensamma jordbrukspolitikens kommande period.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att det stiftas en helt ny lag som upphäver den nuvarande informationssystemslagen. Den registerhelhet som hör till den nya lagens tillämpningsområde motsvarar den helhet som innefattas i den gällande lagen. Förutom registren ska också andra informationsmaterial som gäller förvaltningens uppgifter hör till lagens tillämpningsområde. Helheten definieras genom de myndighetsuppgifter för vilka registren förs och inom vilka informationsmaterialen uppkommer och inte genom användning av de tidigare begreppen jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsnäringsförvaltningen.

Lagen gäller på ett tydligare sätt än tidigare information och behandlingen av information, inte det informationssystem som består av myndigheternas register och inte den digitala plattform med hjälp av vilken registren fungerar. För att hänvisa till den helhet som omfattas av lagen används därför begreppet livsmedelsförvaltningens informationslager i stället för begreppet landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Ändringen avspeglas också i att lagens namn ändras.

Lagen som ska stiftas ska gälla hanteringen av det informationslager inom livsmedelsförvaltningen som avses i lagen. I speciallagarna för området finns däremot fortsättningsvis de närmare bestämmelser som behövs om

myndigheternas skyldighet att föra register över vissa uppgifter och om kundernas skyldighet att registrera sig och anmäla ändrade uppgifter i registren.

I den föreslagna lagen ska det föreskrivas om de personuppgifter som ska föras in i register i livsmedelsförvaltningens informationslager och de är till sin karaktär identifieringsuppgifter. Dessutom kan uppgifter som är nödvändiga med tanke på myndigheternas verksamhet föras in i register. Bestämmelser om dessa finns i speciallagarna om förvaltningsområdets register. Till den del som det inte finns några specialbestämmelser, tillämpas bestämmelserna i dataskyddsförordningen när det gäller de lagliga grunderna för att registrera personuppgifter.

Myndigheternas roller inom registerföringen blir tydligare. Förutom livsmedelsverket anges NTM-centralerna, regionförvaltningsverken, och de kommunala myndigheter som sköter förvaltningsuppgifter som personuppgiftsansvariga och i lagen anges principerna för ansvarsfördelningen i situationer med gemensamt personuppgiftsansvar. Andra myndigheter som sköter uppgifter inom förvaltningsområdet kommer inte att anges som personuppgiftsansvariga, men i lagen ska det finnas bestämmelser om de här myndigheternas rätt att använda och skyldighet att uppdatera informationen i registren.

I lagen föreskrivs att myndigheter och andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter har rätt att få och använda information ur livsmedelsförvaltningens informationslager för förvaltningsuppgifter inom förvaltningsområdet. Personuppgifter som finns i registren kan också begränsat användas på ett sätt som överskrider det ändamål för vilket de ursprungligen samlats in. I lagen preciseras uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna när information lämnas ut till aktörer utanför förvaltningen.

Dessutom föreskrivs det i lagen om myndigheternas skyldighet att underrätta en annan myndighet om uppgifter som kan innebära förseelser mot bestämmelser i den lagstiftning som hör till den andra myndighetens tillsynsbefogenheter. Syftet med bestämmelserna är att effektivisera verksamheten hos förvaltningsområdets myndigheter, säkerställa att informationen överförs på ett ändamålsenligt sätt mellan myndigheterna, också över deras uppgiftsgränser, samt att minska på byråkratin och på att samma information samlas in flera gånger av de registrerade.

I den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager finns det också nya bestämmelser om utlämnandet av viss geografisk information och miljöinformation ur livsmedelsförvaltningens informationslager för genomförandet av Inspire-direktivet och miljöinformationsdirektivet. När Livsmedelsverket fullgör kraven på öppenhet gällande geografisk information kan det i enlighet med 7 § i lagen om en infrastruktur för geografisk information göra sådan offentlig geografisk information om odlingsskiften och jordbruksskiften och deras registernummer som finns i livsmedelsförvaltningens informationslager allmänt tillgängliga i ett datanät för visning och nedladdning. Utan hinder av offentlighetslagen får sådan miljöinformation som definieras i lagen lämnas ut ur livsmedelsförvaltningens informationslager utan att den som begär uppgifterna behöver motivera sin begäran. Som geografisk information eller miljöinformation lämnas inte sådana uppgifter ut där personer är direkt identifierbara.

I den föreslagna lagen finns det dessutom bestämmelser om offentliggörande av stödtagare, om myndighetens rätt att lämna ut information på eget initiativ till vissa myndigheter som deltar i bekämpningen av grå ekonomi samt om avförande av registeruppgifter ur livsmedelsförvaltningens informationslager.

I lagen finns det inte längre någon särskild bestämmelse om att kreditupplysningar och vissa låne- och borgensuppgifter ska vara sekretessbelagda. I 24 § 1 mom. 23 punkten i offentlighetslagen föreskrivs det om sekretessbelagda uppgifter som gäller personers ekonomiska ställning. Enligt 20 punkten i samma moment är också handlingar som innehåller uppgifter om en privat företagshemlighet samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet sekretessbelagda, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren. De här bestämmelserna anses vara tillräckliga för att trygga de sekretessintressen som ligger till grund för den gällande bestämmelsen. Ett mål med reformen är också att undvika bestämmelser som överlappar den allmänna lagstiftningen. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis dessutom betonat att man bör förhålla sig restriktivt när det gäller att ta in bestämmelser om offentligheten i myndigheternas handlingar i

speciallagstiftningen. I den nuvarande lagen leder dessutom upplysningen om att sekretessbestämmelsen inte inverkar på offentligheten hos handlingar som innehåller uppgifter som nämns i bestämmelsen till oklarheter i tolkningen.

I förvaltningsområdets lagar kommer det också i fortsättningen att finnas bestämmelser om utlämnandet av uppgifter ur de register som behandlas i lagarna samt bland annat om uppgifternas förvaringstid. De här bestämmelserna kan avvika från motsvarande bestämmelser i den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager till exempel på grund av EU-lagstiftningen.

I förvaltningsområdets lagar föreslås ändringar av teknisk natur, i synnerhet i de bestämmelser där det hänvisas till informationssystemslagen, men det föreslås också att bestämmelserna om registerföringen i speciallagarna enligt behov harmoniseras med bestämmelserna i den föreslagna lagen. De lagar som ska ändras är lagen om transport av djur, foderlagen, lagen om växtförädlarrätt, lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar, lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter, lagen om verkställighet av jordbruksstöd, lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål, lagen om stödjande av landsbygdens utveckling, lagen om djuravelsverksamhet, lagen om medicinsk behandling av djur, lagen om tillsyn över ekologisk produktion, lagen om animaliska biprodukter och utsädeslagen. Lagen om livsmedels- och naturresursstatistik ändras, eftersom Naturresursinstitutet inte föreslås vara personuppgiftsansvarig enligt den nya lagen. Viltskadelagen (105/2009) ändras genom att det till den fogas en bestämmelse om att de som sköter myndighetsuppgifter enligt lagen ska ha rätt att använda uppgifter ur det informationslager för livsmedelsförvaltningen som avses i den föreslagna lagen.

Avsikten är att till vissa delar uppdatera och harmonisera bestämmelserna i speciallagarna med bestämmelserna i den föreslagna nya lagen i samband med pågående lagprojekt.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna lagen innebär inga sådana ändringar i den registerhelhet som hör till dess tillämpningsområde att det skulle krävas ändringar som medför kostnader i det tekniska utförandet av informationssystemen. Propositionen bedöms därför inte få några konsekvenser för statsfinanserna.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Ett förtydligande av myndigheternas roller vid registerföringen och användningen av registren bidrar till att underlätta myndigheternas verksamhet och tillämpningen av dataskyddsförordningen.

Propositionen bedöms också förtydliga och underlätta informationsutbytet mellan och inom myndigheterna. Möjligheten att använda uppgifter inom föreskrivna gränser för andra ändamål än det ursprungliga kan underlätta myndighetstillsynen. Det föreslås att en myndighet ska vara skyldig att underrätta en annan myndighet om den upptäckt problem som hör till deras behörigheter, vilket kommer att förbättra informationsgången och effektivisera myndighetstillsynen.

De möjliga sätten att lämna ut information på blir mångsidigare, vilket för sin del kan öka antalet begäranden om information. Däremot kommer ibruktagandet av nya elektroniska sätt för utlämnande av information i fortsättningen att delvis snabba upp utlämnandet av information.

Propositionen bedöms inte ha några konsekvenser för kommunernas ekonomi.

4.2.3 Samhälleliga konsekvenser

De föreslagna ändringarna i de elektroniska sätten för utlämnande av information främjar utvecklingen av de elektroniska tjänsterna i enlighet med regeringsprogrammet och gör det möjligt att digitalisera funktionerna i livsmedelskedjan i större utsträckning än för närvarande. En precisering av bestämmelserna om den myndighet som fattar beslut om utlämnande av uppgifter stöder genomförandet av principen om att få all service på ett och samma ställe.

De särskilda bestämmelserna om utlämnande av geografisk information ökar öppenheten i den geografiska informationen och möjligheterna att dra nytta av den. De bestämmelser som gäller utlämnande av information om miljöns tillstånd tryggar bättre än tidigare tillgången till miljöinformation och på så sätt stärks olika samhällsaktörers möjligheter att påverka och delta i beslutsfattandet om sin miljö i enlighet med målsättningarna i Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet. Myndigheterna föreslås få rätt att lämna ut viss information till myndigheter inom andra förvaltningsområden utan hinder av sekretessbestämmelserna, vilket främjar bekämpningen av grå ekonomi.

Till grund för den gemensamma lagstiftningen om livsmedelsförvaltningens informationslager ligger behovet att trygga de årliga utbetalningarna på cirka 2 miljarder euro som det finländska utbetalande organet betalar till stödtagarna ur stödsystemen i enlighet med den gemensamma jordbrukspolitiken samt kontrollen av de här utbetalningarna och annan kontroll av jordbruksproduktionen som förutsätts i EU-lagstiftningen och informationen om dem. De föreslagna ändringarna i lagen stöder sannolikt förverkligandet av detta mål.

5 Alternativa handlingsvägar

Under beredningen av propositionen har alternativet att den nya lagens tillämpningsområde också skulle omfatta de register knutna till naturresursuppgifter som Livsmedelsverket sköter som en specialuppgift som inte hör till verkets ansvarsområde, vilket definieras i 1 § i lagen om Livsmedelsverket. Livsmedelsverket åläggs sådana naturresursuppgifter i nio lagar som gäller skogsbruket, vilthushållningen och fiskerihushållningen. Uppgifterna rör till exempel återkrav och påförande av administrativa påföljder. Att de har föreskrivits för Livsmedelsverket har i stor utsträckning berott på att flera av de aktörer som sköter naturresursuppgifter inte är myndigheter och därför inte kan utöva betydande offentlig makt.

Mängden register som hänför sig till uppgifterna i fråga är stor. I lagen om fiske (379/2015) föreskrivs det om fiskeriförvaltningens informationssystem, som innehåller åtta register, och i lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (419/2011) föreskrivs det om ett informationssystem som används vid skötseln av de offentliga förvaltningsuppgifter som gäller skogsbruket. Enligt lagen om jaktvårdsavgift och jaktlicensavgift (616/1993) förs ett jägarregister och enligt viltskadelagen (105/2009) ett viltskaderegister. Dessutom finns det bestämmelser om register i flera andra lagar.

Livsmedelsverket använder och uppdaterar en del av de register som anknyter till skogsbruket, vilthushållningen och fiskerihushållningen i samband med sina lagstadgade uppgifter. Men denna del kan inte anses utgöra en sådan självständig helhet som det skulle vara ändamålsenligt att ta med i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Att inkludera samtliga register som hör till naturresurssektorn i lagens tillämpningsområde är inte heller motiverat. Genom sådana ändringar skulle någon betydande nytta inte uppnås. Där emot skulle de tillföra skaran av personuppgiftsansvariga för livsmedelsförvaltningens informationslager många nya myndigheter och aktörer, vilket skulle göra det svårare att uppnå några av de centrala syftena med reformen, såsom att göra de olika myndigheternas ansvar tydligare och att utvidga rätten att använda information till information som samlats in av andra registeransvariga och information som samlats in för ett annat ändamål. I den utsträckning myndigheter som sköter naturresursuppgifter behöver viss information ur livsmedelsförvaltningens informationslager ska det även i fortsättningen vara möjligt att föreskriva om deras rätt att få och använda informationen i lagar som gäller de aktuella naturresursuppgifterna.

6 Remissvar

(Remissbehandlingen ...)

Specialmotivering

7.1 Lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager

1 §. Lagens tillämpningsområde. I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Det omfattar enligt 1 mom. register som förs för åtgärder enligt Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik, åtgärder för landsbygdsutveckling som finansieras av unionen och nationella åtgärder som kompletterar dessa. Tillämpningsområdet omfattar också register som förs för förvaltningsuppgifter som gäller främjande, övervakning och undersökning av säkerheten hos och kvaliteten på livsmedel och jordbrukets, trädgårdsodlingens och skogsbrukets produktionsinsatser, djurens hälsa och välfärd samt växthälsa. Förvaltningsuppgifterna anges i överensstämmelse med Livsmedelsverkets ansvarsområde enligt 1 § i lagen om Livsmedelsverket.

Förutom registren i fråga täcker tillämpningsområdet andra informationsmaterial som anknyter till förvaltningsuppgifterna. Med informationsmaterial avses enligt informationshanteringslagen en datauppsättning som består av handlingar och annan motsvarande information och har samband med en viss myndighetsuppgift eller myndighetstjänst. Informationssystemslagen täcker förutom register även handlingar som *upprättats* inom förvaltningen, men inte handlingar som överlämnats till förvaltningen. Denna distinktion har inte visat sig varanmeningsfull vid tillämpningen av lagen. Förvaltningens handlingar är i dag nästan alltid elektroniska, och de behandlas genom automatisk informationsbehandling, vilket accentuerar behovet att lagstifta om information i stället för handlingar.

De regleringsbehov som lagen ska svara på och de föreslagna bestämmelserna gäller likväl primärt register som bildas i operativa elektroniska system för skötseln av förvaltningsområdets uppgifter. De gäller särskilt personregister, eftersom behandling och överlåtelse av uppgifter i dem, myndigheternas inbördes ansvarsfördelning och användningen av uppgifter i registren är förbundet med många särskilda behov och frågeställningar.

För den helhet som avses i 1 mom. används i lagen begreppet livsmedelsförvaltningens informationslager. I informationshanteringslagen avses med informationslager en uppsättning informationsmaterial som används för en myndighets uppgifter eller övriga verksamhet och som hanteras med hjälp av informationssystem eller manuellt. Användningen av termen i den föreslagna lagen står således i samklang med den lagen.

Lagen ska inte heller i fortsättningen gälla de register för uppgifter om naturtillgångarna som Livsmedelsverket sköter utöver dem som hör till dess ansvarsområde definierat i 1 § i lagen om Livsmedelsverket. Vad gäller vissa uppgifter som gäller naturtillgångar behandlas frågan i avsnitt 5 ovan. Som en uppgift utanför det egentliga ansvarsområdet producerar Livsmedelsverket dessutom informationsförvaltningstjänster för ämbetsverk och institutioner inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde och för andra aktörer som sköter offentliga uppgifter samt, beroende på situationen och behovet, även för myndigheter inom andra förvaltningsområden. Denna roll som servicecenter för informationshantering gäller dock endast informationssystemens tekniska utförande, underhåll och uppdatering, och den gör inte Livsmedelsverket till personuppgiftsansvarig för de informationssystem utanför dess ansvarsområde som avses. Register som Livsmedelsverket driver i sin roll som servicecenter för informationshantering hör inte till tillämpningsområdet för gällande informationssystemslag, och de ska inte heller höra till den föreslagna lagens tillämpningsområde.

I 2 mom. ingår en precisering om att lagen inte ska påverka myndigheternas skyldigheter att föra ärenderegister över de frågor som de behandlar eller har behandlat. Enligt 25 § i informationshanteringslagen ska en informationshanteringsenhet föra ett ärenderegister över de ärenden som behandlas eller behandlats. Ett ärenderegister är ett logiskt register bestående av metadata som uppkommer i samband med behandlingen hos myndigheten och beskriver ärendebehandlingsförlöpp. Det har ingen betydelse i vilket informationssystem metadata bildas, det vill säga utöver myndighetens så kallade förvaltningsdiarium kan ärenderegistret innehålla metadata som bildas i operativa informationssystem. Enligt informationshanteringslagen är varje myndighet skyldig att upprätthålla ett ärenderegister på det sätt som anges i lagen. I den föreslagna lagen föreskrivs inte om ärenderegister även om livsmedelsförvaltningens informationslager kan innehålla uppgifter ur olika informationshanteringsenheters ärenderegister. Vad gäller ansvarsfördelningen i fråga om ärenderegister görs inga undantag från den ansvarsfördelning som föreskrivs i informationshanteringslagen.

I 3 mom. föreskrivs det att lagen inte ska gälla uppgifter som samlas in på frivillig basis för statistiska ändamål. Begränsningen är motiverad eftersom bestämmelser om insamling, behandling och utlämnande av sådana uppgifter finns i statistiklagen. Enligt motiveringarna till 1 § i informationssystemslagen ska lagen inte tillämpas på statistisk information.

Enligt statistiklagen får även andra myndigheter än de egentliga statistikmyndigheterna framställa statistik om det egna verksamhetsområdet utifrån uppgifter som har samlats in för andra ändamål eller uppgifter som på frivillig basis har samlats in för statistiska ändamål. De myndigheter som framställer statistik ska se till att uppgifter som samlas in för statistiska ändamål samlas in och lagras utan identifikationsuppgifter, om detta är möjligt med avseende på framställningen av statistiken och det inte finns någon särskild orsak enligt statistiklagen att lagra identifikationsuppgifter. På uppgifter som samlats in på frivillig basis tillämpas sekretess enligt 24 § 1 mom. 16 punkten i offentlighetslagen samt tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande. Uppgifter kan likväl lämnas ut i begränsad utsträckning inom de gränser som anges i offentlighetslagen, men enligt statistiklagen beslutar statistikmyndigheten alltid om tillstånd ska ges. Nämnda begränsningar står i konflikt med flera av syftena med den föreslagna lagen, såsom främjandet av gemensam användning av information. Det är därför inte ändamålsenligt att i lagens tillämpningsområde inbegripa information som samlas in för statistiska ändamål på frivillig basis.

2 §. Förhållande till annan lagstiftning. I det föreslagna 1 mom. ska det enligt förslaget ingå bestämmelser, som motsvarar bestämmelser i 2 § i informationssystemslagen, enligt vilka dataskyddsförordningen, dataskyddslagen och offentlighetslagen ska tillämpas på livsmedelsförvaltningens informationslager till de delar något annat inte föreskrivs i lag. I momentet nämns dessutom informationshanteringslagen som tillämpas på informationshanteringen i den offentliga förvaltningen som en allmän lag.

I 2 mom. finns en bestämmelse, som också motsvarar bestämmelser i 2 § i informationssystemslagen, vilken innebär att artikel 18.1 a och 18.1.b i dataskyddsförordningen inte tillämpas. Det är fråga om en undantagsbestämmelse som gör det möjligt att avvika från den registrerades rätt enligt dataskyddsförordningen att kräva att behandlingen av hans eller hennes personuppgifter begränsas, om han eller hon bestrider att personuppgifterna är korrekta eller anser att behandlingen av uppgifterna är olaglig. Bestämmelsen anses med hänsyn till det allmänna intresset nödvändig för att de skyldigheter som myndigheterna som personuppgiftsansvariga har enligt lag ska kunna uppfyllas. I motiveringarna till lagstiftningsordningen behandlas den föreslagna bestämmelsen utförligare i förhållande till de grunder för begränsning av den registrerades lagstadgade rättigheter som anges i dataskyddsförordningen.

I 3 mom. föreskrivs att lagen till sin karaktär är en allmän lag om livsmedelsförvaltningens informationslager som definieras i paragrafen om tillämpningsområdet och att den inte ska tillämpas om något annat föreskrivs i annan lagstiftning inom jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde. Denna lagstiftning behandlas i avsnitt 2.1.

3 §. Uppgifter som förs in i register. Paragrafen gäller uppgifter som förs in i register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager. Enligt 1 mom. får man föra in fysiska personers namn, personbeteckning, modersmål, medborgarskap, hemland, hemort, bankförbindelse, gatuadress, e-postadress, telefonnummer och andra behövliga kontaktuppgifter. Frånsett bankförbindelsen och andra eventuella kontaktuppgifter nämns dessa också i 4 § 3 mom. i informationssystemslagen.

Enligt 2 mom. får också företags- och organisationsnummer samt registernummer som tilldelats kunder föras in i registren. Även dessa nämns i 4 § 3 mom. i informationssystemslagen. Det finns många typer av registernummer. Det kan vara fråga om en verksamhetsutövers, såsom en djurförmedlares eller transportörs, registernummer eller till exempel registernumret för en gårdsbruksenhet, en anläggning, ett skifte eller en djurhållningsplats.

I det föreslagna 3 mom. finns bestämmelser som i hög grad överensstämmer med 4 § 3 mom. i informationssystemslagen och enligt vilka man i register får föra in uppgifter som är nödvändiga för behandling, avgörande och tillsyn avseende ärenden på det sätt som föreskrivs i lagen och Europeiska unionens lagstiftning samt internationella avtal som binder Finland. Såsom beskrivits i bedömningen av nuläget i avsnitt 2.4 föreskrivs det redan i dataskyddsförordningen om de lagliga grunderna för registrering av personuppgifter. Det är därför inte nödvändigt eller ändamålsenligt att föreskriva närmare om registersystemets struktur och innehåll i den föreslagna lagen.

4 §. Ansvar för register. Enligt 1 mom. är Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, närings-, trafik- och miljöcentralen, kommunerna och kommunalveterinären gemensamt personuppgiftsansvariga för registren i livsmedelsförvaltningens informationslager. Enligt informationssystemslagen är Livsmedelsverket registerförare och de övriga myndigheterna användare och uppdaterare av registren, men av skäl som anges i bedömningen av nuläget i avsnitt 2.4 är gemensamt personuppgiftsansvar en mera ändamålsenlig lösning sett till regleringen i dataskyddsförordningen.

Livsmedelsverket fungerar inom sitt ansvarsområde som en styrande centralmyndighet men sköter också flera tillstånds- och tillsynsuppgifter och andra särskilda uppgifter som det ålagts i lag. Dessutom är Livsmedelsverket det utbetalande organet i Finland. Det utbetalande organet ansvarar för förvaltning och tillsyn av sådana stöd och ersättningar som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket och av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (landsbygdsfonden) samt för de datasystem de förutsätter och deras säkerhet (*uppgifter som utbetalande organ*). Genom nationell lagstiftning och avtal om utbetalningsställe har uppgifter som utbetalande organ tilldelats NTM-centralerna, kommunerna och Tullen. Dessutom har en del uppgifter vid tillsynen i fråga om vissa tvärvillkor för jordbrukarstöd överförts till regionförvaltningsverken. Utbetalningen av stöd kan emellertid inte delegeras. Dessutom ansvarar det utbetalande organet för att all den verksamhet som hänför sig till uppgifter som utbetalande organ uppfyller lagar och regler.

I de delegerade uppgifter som utbetalande organ som sköts av NTM-centralerna och kommunerna, närmare bestämt de samarbetsområden som kommunerna har upprättat, ingår att ta emot stödansökningar, kontrollera att uppgifterna i ansökningarna är korrekta och fatta stödbeslut. NTM-centralerna utövar också tillsyn gällande stöden. Dessutom övervakar NTM-centralerna och regionförvaltningsverken efterlevnaden av tvärvillkoren för jordbrukarstöd. Utöver uppgifterna som utbetalande organ svarar NTM-centralerna för flera uppgifter som sammanhänger med systemet för identifiering av djur samt övervakningen av växt- och utsädesproduktionen och användningen av växtskyddsmedel. Regionförvaltningsverken är tillstånds-, tillsyns- och kontrollmyndighet enligt flera lagar som rör livsmedel, djurens hälsa och djurens välfärd. Kommunerna övervakar att bestämmelserna om livsmedel följs. Därtill åläggs kommunalveterinärerna uppgifter bland annat i lagar som rör djurens hälsa och välfärd. Många förvaltningsärenden, däribland stödärenden, behandlas under de olika handläggningsfaserna av flera myndigheter, varför det finns ett behov av gemensam användning av livsmedelsförvaltningens informationslager och gemensamt ansvar.

I 1 mom. föreskrivs dessutom att de register som ingår i livsmedelsförvaltningens datalager ska föras under styrning av jord- och skogsbruksministeriet. I informationshanteringslagen föreskrivs det om ministeriernas skyldigheter att ta fram allmänna riktlinjer för att främja interoperabiliteten mellan förvaltningsområdets informationslager. Ministeriet ansvarar inom sitt eget ansvarsområde för uppdateringen av innehållet i den offentliga förvaltningens informationshanteringskarta. Ministeriet uppdaterar informationshanteringskartan till exempel när lagstiftning, tillvägagångssätt och informationssystem ses över på ett sätt som inverkar på informationslagren. Dessutom är det ministeriets uppgift att uppdatera riktlinjerna för interoperabiliteten inom sitt ansvarsområde.

I 2 och 3 mom. föreskrivs det närmare om hur ansvaret vid förändring av registret ska fördelas mellan de personuppgiftsansvariga. Livsmedelsverket bär enligt förslaget huvudansvaret för de uppgifter som räknas upp i 2 mom. och som handlar om registrens allmänna funktionalitet och informationssäkerhet. Detta är motiverat med beaktande av Livsmedelsverkets nuvarande uppgifter och det utbetalande organets ansvar för informationssystemen och säkerheten i dem. EU-lagstiftningen kräver till exempel att säkerheten i informationssystemen certifieras enligt standarden ISO 27001.

Enligt 3 mom. svarar varje personuppgiftsansvarig, vid sidan av Livsmedelsverket, för integriteten hos den information vars behandling den personuppgiftsansvarige ansvarar. Dessutom ansvarar den personuppgiftsansvarige för skyddet av denna information. Varje personuppgiftsansvarig ska också sköta utlämnandet av information till de registrerade och fullgöra den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt dataskyddsförordningen, såsom att tillgodose de registrerades rättigheter.

Begränsade myndighetsuppgifter som avses i 1 § sköts förutom av de personuppgiftsansvariga också av en del andra myndigheter, såsom Säkerhets- och kemikalieverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Försvarsmakten, polisen, Tullen och Naturresursinstitutet. Dessutom utförs inspektioner som föreskrivs i vissa lagar av fysiska personer i egenskap av auktoriserade inspektörer. Dessa aktörer ska enligt lagen inte ha rollen av personuppgiftsansvariga, eftersom de delvis omfattas av andra bestämmelser vid behandling av personuppgifter. Bestämmelser om registerföringen vid polisen finns i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) och bestämmelser om registerföringen vid Tullen i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019). Att ge väldigt många aktörer som bara sköter en liten del av förvaltningsområdets uppgifter en del av ansvaret för registren i livsmedelsförvaltningens informationslager kan inte heller annars anses vara ändamålsenligt.

De aktörer som nämns i 4 mom. ges likväl genom bestämmelserna rätt att uppdatera uppgifter i livsmedelsförvaltningens informationslager i den utsträckning som dess lagstadgade uppgifter förutsätter. I senare paragrafer ges aktörerna i fråga behövliga rättigheter att använda uppgifter ur informationslagret.

I 5 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordningar som gör det möjligt att vid behov precisera rollerna vid registerföringen. Detta kan komma till användning till exempel när genomförandet av EU:s lagstiftning förutsätter preciseringar.

5 §. Förvaltningsområdets myndigheters rätt att använda information. I 1 mom. föreskrivs det att en myndighet eller aktör som sköter en förvaltningsuppgift som avses i 1 § ska ha rätt att få och använda information ur livsmedelsförvaltningens informationslager i den utsträckning som denna uppgift kräver. Registeruppgifter ska alltså kunna användas oberoende av vilken myndighet som har fört in dem i ett register i livsmedelsförvaltningens informationslager. I momentet ska rätten att få tillgång till och använda sekretessbelagd information likväl gälla endast i fall där informationen är nödvändig för en föreskriven arbetsuppgift.

I 2 mom. anges en begränsning enligt vilken bara av de personuppgiftsansvariga och jord- och skogsbruksministeriet ska få använda personuppgifter ur register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager för andra ändamål än det ändamål för vilket de ursprungligen samlades in. Dessutom förutsätts det att uppgifterna

behövs i en arbetsgift enligt 1 § som är lagstadgad eller bestämd med stöd av lag. Denna användning av uppgifter för andra ändamål än det ursprungliga ska likväl inte inbegripa sekretessbelagda uppgifter. Att användning för andra ändamål än det ursprungliga tillåts kan möjliggöra en flexiblere skötsel av myndighetsuppgifter och förebygga att samma information begärs av kunden flera gånger. I vissa fall skulle det kunna minska behovet av nya inspektioner för att utreda omständigheter som redan har dokumenterats i ett myndighetsregister i samband med annan kontroll. Det kan anses att bestämmelsen innebär en utvidgning av rättigheterna att använda information jämfört med informationssystemslagen, enligt vilken informationssystemet får användas bara för ändamål som uppgifterna är insamlade och registrerade för.

Den föreslagna bestämmelsen står i samklang med artikel 10.2 i förordningen om offentlig kontroll. Det handlar om Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG. Enligt artikeln kan ett register över aktörer som har upprättats för andra ändamål än de som nämnts i förordningen också användas för tillämpningen av förordningen.

Jord- och skogsbruksministeriets roll som användare av livsmedelsförvaltningens informationslager är inte stor, men ministeriet behöver likväl uppgifter till exempel för att följa beviljandet, utbetalningen och tillsynen av stöd och planera, följa och utvärdera stödåtgärder som är förenliga med den gemensamma jordbrukspolitiken.

6 §. Myndighet som beslutar om utlämnande av information. I paragrafen preciseras rättigheter och ansvar vid utlämnande av information. Enligt 4 § 3 mom. i den föreslagna lagen ska den personuppgiftsansvarige sörja för att den information om en registrerad som den personuppgiftsansvarige för in ges denne. Denna skyldighet har sin grund i den bestämmelse i dataskyddsförordningen enligt vilken den personuppgiftsansvarige ansvarar för att den registrerades kontrollrätt tillgodoses. Enligt det föreslagna 1 mom. ska varje myndighet eller aktör som sköter förvaltningsuppgifter som avses i 1 § besluta om utlämnande av information ur livsmedelsförvaltningens informationslager till andra än registrerade inom ramen för sin egen uppgift enligt 1 § som är lagstadgad eller bestämd enligt lag. I momentet ingår emellertid också en hänvisning till 15 § i offentlighetslagen, där det föreskrivs om situationer där myndigheten är berättigad eller skyldig att överföra ett ärende rör begäran om information till en annan myndighet. Dessa situationer gäller bland annat handlingar sammanställda av en annan myndighet i vilka det ska göras en anteckning om säkerhetsklass.

I 2 mom. ska det dessutom ingå en bestämmelse enligt vilken Livsmedelsverket får besluta om att lämna ut information via ett tekniskt gränssnitt. Dessutom får verket på begäran sammanställa och lämna ut informationsmaterial baserat på livsmedelsförvaltningens informationslager i enlighet med 21 § i offentlighetslagen. Förslagen ligger i linje med nuvarande bestämmelser och praxis.

7 §. Informationsutbyte mellan myndigheterna i förvaltningsområdet. Enligt paragrafen ska en myndighet underrätta en annan myndighet om information som den får när den sköter uppgifter som avses i 1 §, om den bedömer att informationen kan leda till åtgärder som anges i paragrafen och som myndigheten som gör underrättelsen inte själv är berättigad att vidta. Det handlar om information som kan innebära att det skett en överträdelse av lagstiftning för vilken tillsynsansvaret vilar på en annan myndighet som sköter uppgifter som avses i 1 §.

Bestämmelsen är ny, men motsvarande om än mera begränsade bestämmelser ingår i lagen om verkställighet av jordbruksstöd och i lagen om bekämpning av flyghavre. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att information, till exempel observationer som görs vid inspektioner, överförs mellan myndigheter på ett ändamålsenligt sätt – även över gränserna mellan myndigheternas uppgifter – och på så sätt förbättra myndigheternas möjligheter att utnyttja rätten att använda personuppgifter i livsmedelsförvaltningens informationslager för andra ändamål än det ändamål som de ursprungligen samlades in för. Förslaget kan göra tillsynen över den nationella lagstiftningen och EU-lagstiftningen smidigare när de myndigheter som sköter uppgifter som avses i 1 § på ett mera heltäckande sätt än i dag informerar varandra om misstänkta fall av regelöverträdelser.

Bestämmelsen ger inte rätt att ge vidare sekretessbelagd information, utan den mottagande myndighetens rätt att få eventuella sekretessbelagda uppgifter som sammanhänger med underrättelsen ska bedömas särskilt enligt de bestämmelser som gäller för den aktuella myndighetens rätt till information.

Bestämmelsen avses inte ge myndigheterna extra arbete eller grunda en skyldighet att aktivt reda ut möjliga regelöverträdelser. Underlåtenhet att iakttä bestämmelsen ska inte heller leda till sanktioner mot myndigheten.

8 §. Utlämnande av information till andra myndigheter och till internationella organ trots sekretessbestämmelserna. I 1 mom. föreskrivs det om rätten att trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter till en myndighet eller ett organ som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller i ett internationellt avtal som binder Finland, om rättsakterna i fråga förutsätter detta. Paragrafen motsvarar 9 § i informationssystemslagen, men den nya formuleringen är mera koncis än den gamla, och internationella myndigheter nämns inte längre vid namn. I den nuvarande paragrafen ingår en bestämmelse om att lämna ut uppgifter även via en teknisk anslutning, men den bestämmelsen behövs inte längre, eftersom det föreskrivs om saken i informationshanteringslagen.

I 2 mom. ska det ingå en bestämmelse om en myndighets rätt att på eget initiativ, trots sekretessbestämmelserna, lämna ut uppgifter ur livsmedelsförvaltningens informationslager till en annan myndighet. Den föreslagna bestämmelsen har sin grund i ett behov att förbättra förutsättningarna för att bekämpa grå ekonomi och ekonomisk brottslighet genom myndighetssamarbete och informationsutbyte. Att uppnå detta syfte är ett av kraven i statsrådets principbeslut om en strategi för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet 2016–2020 (28.4.2016). Momentet gör det möjligt att lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för förundersökningsmyndigheter, åklagare, Centralen för utredning av penningtvätt, Skatteförvaltningen eller en arbetarskyddsmyndighet för uppgifter som specificeras i momentet.

9 §. Offentliggörande av stödtagare. Enligt den föreslagna paragrafen ska Livsmedelsverket offentliggöra stödtagare och mottagna stöd utgående från uppgifter i livsmedelsförvaltningens informationslager på det sätt som EU:s bestämmelser förutsätter. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 10 § i gällande informationssystemslag.

Livsmedelsverket upprätthåller en offentlig söktjänst där stödtagarens namn och beskattningskommun och de stöd som betalats ur jordbruksstödfonden och landsbygdsfonden publiceras. Enligt artikel 111 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 ska uppgifter om mottagarna av stöd som helt eller delvis finansieras av EU publiceras varje år i efterhand. Uppgifterna ska publiceras senast den 31 maj året efter Europeiska unionens räkenskapsår (16.10–15.10). På publicering av uppgifter om statligt stöd tillämpas 2 a § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001). Av dem som får statligt stöd offentliggörs enligt gällande lagstiftning uppgifter om dem som under året mottagit ett sammanlagt stödbelopp på över 60 000 euro.

Stöd som helt och hållet betalas av nationella medel berörs inte av publiceringen. I enlighet med kommissionens riktlinjer publiceras uppgifter om stödmottagarna inte vid stöd på under 1 250 euro till privatpersoner, familjeföretag, sammanslutningar, dödsbodelägare eller dödsbon, samfälliga skogar, firmor eller produktionsringar, det vill säga endast ett sammandrag över stöden publiceras i dessa fall.

10 §. Offentliggörande av viss geografisk information. Jämfört med gällande lag är paragrafen ny. I avsnitt 2.2 behandlas Inspire-direktivet och i avsnitt 2.4 behovet att skapa specialreglering för det system för identifiering av skiften som ingår i IACS-systemet och för sådan geografisk information på en blankett för stödansökan som är baserad på analys av positionsdata. Avsikten är att säkerställa att de skyldigheter i direktivet som gäller öppen geografisk information genomförs.

I det föreslagna 1 mom. ingår en informativ hänvisning till lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009), där det föreskrivs om myndigheters skyldighet att göra geografisk information tillgänglig i elektronisk form för myndighetsanvändning samt för allmänheten. Lagen i fråga gäller genomförandet av Inspire-direktivet.

I 2 mom. föreskrivs det att Livsmedelsverket för att uppfylla kraven på öppenhet i lagen trots 13 § 2 mom. och 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får publicera offentlig geografisk information om skiften och jordbruksskiften ur livsmedelsförvaltningens informationslager och registernummer för dem i det allmänna datanätet. I 3 mom. anges dock en begränsning enligt vilken det i informationen inte får ingå uppgifter som avses i 3 § 1 mom. eller andra uppgifter utgående från vilka en fysisk person kan identifieras direkt

Publiceringen av materialet sker enligt prövning av Livsmedelsverket i det allmänna datanätet för visning och nedladdning.

Som konstaterats i avsnitt 2.4 sammanhänger behovet av specialbestämmelser med behovet att sammanjämka kravet på öppen geografisk information med skyddet av personuppgifter. Europeiska kommissionen har lyft fram behovet att publicera geografisk information som finns i IACS-systemet. En del av denna geografiska information har redan publicerats, men bland annat uppgifter om odlaren som ingår i stödansökan har ännu inte kunnat publiceras, eftersom det har ansetts att de innehåller sådana indirekta personuppgifter vars utlämnande bestämmelserna om personregister i offentlighetslagen begränsar och det inte har funnits specialbestämmelser som uttryckligen möjliggör publicering.

I början av 2020 lade kommissionen fram sin tolkning enligt vilken de permanenta uppgifterna på skiftesnivå i åkerskiftesregistret bör publiceras som geografiska datamängder. Dessa ska innehålla basskiftets geometri och permanenta registernummer, den maximala stödberättigande arealen per skifte, arealer med ekologiskt fokus (t.ex. flerårig träda), marktäckningsklass (åkerareal, permanenta grödor, permanent gräsmark) samt övriga arealuppgifter som är betydelsefulla med hänsyn till permanent stödduglighet, såsom områden med naturbetingade svårigheter och områden som tillhör nätverket Natura 2000. Dessutom bör man publicera den information om jordbruksskiften som årligen uppges i stödansökningar och innehåller geografisk information som gäller bland annat skiftets geometri och areal, dess användningssätt, växter som odlas på skiftet samt arealbaserade åtgärder för landsbygdsutveckling.

Enligt artikel 86 i dataskyddsförordningen kan medlemsstaterna ha nationell lagstiftning och EU gemensam lagstiftning genom vilken man kan jämka samman rätten till skydd av personuppgifter med offentligheten för officiella handlingar. Begränsningen i det föreslagna 3 mom. som förhindrar publicering av direkta personuppgifter för fysiska personer tillsammans med geografisk information tryggar det nödvändiga skyddet av personuppgifter, eftersom uppgifterna om skiften i det material som publiceras inte är kopplade till stödsökande. Om en aktör som laddar ner information till exempel genom att kombinera uppgifter handlar på ett sådant sätt att denne får tillgång till ett personregister, ska bestämmelserna om att föra register i dataskyddsförordningen naturligtvis tillämpas på aktören

I 4 mom. föreskrivs det att registernummer för gårdsbruksenheter får publiceras i visningstjänster (som utlämnande i enstaka fall eller) så att de kan användas som sökkriterium vid enskilda sökningar. Tillsammans med

det föreslagna 5 mom. tydliggör bestämmelsen registernumrets ställning och möjligheten att lämna ut det. Det så kallade lägenhetssignumet är ett registernummer som fungerar som identifikation för en kund som mottar jordbrukarstöd. Lägenhetssignumet har inte tydlig karaktär av geografisk information, eftersom de åkerskiften som kunden brukar kan ligga utspridda på olika fastigheter. Lägenhetssignumet ingår inte i förteckningen över information som får publiceras i Europeiska kommissionens vägledande dokument, men det finns några omnämnanden om det i exempel som ingår i kommissionens handlingar om publicering. Genom bestämmelsen blir det möjligt för en myndighet att genom en visningstjänst publicera lägenhetssignum, men publiceringen begränsas samtidigt till enskilda sökningar, vilket förhindrar att signum överförs till den egna datorn som en större datamängd.

Paragrafens 5 mom. gör det möjligt för Livsmedelsverket att på begäran lämna ut den geografiska information som avses i paragrafen och i samband med dessa gårdsbruksenheters registernummer – även som massutlämnande – för sådan verksamhet vars syfte är att utveckla och tillhandahålla tjänster baserade på geografiska data som gynnar jordbruket och samhället. Verksamheten och de tjänster som tillhandahålls bör likväl vara sådana att gårdsbruksenheters registernummer inte lämnas ut till utomstående på något annat sätt än som utlämnanden i enskilda fall enligt 4 mom. Dessutom får utlämnade uppgifter användas endast för det ändamål för vilket de har lämnats ut. De möjligheter som gynnar jordbruket kan till exempel gälla utvecklingen av sådana applikationer och tjänster som har anknytning till markkarteringar och precisionsodling, rådgivning och kvalitetssystem samt att påvisa produkters ursprung.

11 §. Utlämnande av offentlig miljöinformation. Även den föreslagna paragrafen om tillgången till miljöinformation är ny jämfört med gällande lag. Den har sin grund i ett behov att trygga ett tillräckligt genomförande av miljöinformationsdirektivet. I avsnitt 2.2 och 2.4 diskuteras detta direktiv och det överträdelseförfarande som kommissionen har inlett gällande systemet för skoglig information och den bristfälliga tillgången till miljöinformationen i systemet. Systemet liknar i många avseenden det informationslager som avses i lagförslaget. Enligt förslaget ska lagen innehålla liknande bestämmelser om utlämnande av miljöinformation som den som med anledning av överträdelseförfarandet infördes i lagen om Finlands skogscentralers system för skoglig information genom lag 66/2018 (13 e och 14 a § i lagen).

Enligt 1 mom. får Livsmedelsverket trots 13 § 2 mom. och 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet på begäran lämna ut miljöinformation som inte är sekretessbelagd utan att begäran motive-rats. Detta innebär att utlämnande av sådan information ur personregister i livsmedelsförvaltningens informationslager som kan anses vara offentlig miljöinformation inte längre förutsätter att den som begär informationen motiverar sin rätt att behandla den. I momentet ingår också en definition på miljöinformation grundad på definitionerna i Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet.

Enligt 2 mom. får miljöinformation som begärs och lämnas ut med stöd av 1 mom. inte specificeras genom sådana uppgifter om fysiska personer som avses i 3 § 1 mom. eller andra uppgifter utgående från vilka en fysisk person direkt kan identifieras.

En jordbrukares namn, adress och andra kontaktuppgifter eller personbeteckning är inte offentlig miljöinformation, utan dessa uppgifter ska avskiljas från miljöinformationen. Information lämnas inte ut som miljöinformation om den som begär informationen anger namn på jordbrukare som denne begär uppgifter om. Detta är motiverat eftersom syftet med miljöinformationsdirektivet är att garantera medborgarna tillräcklig tillgång till information om tillståndet i miljön samt möjligheter till delaktighet och inflytande i beslutsfattande om miljön och dess tillstånd och tillgång till information om enskilda personer inte är relevant i sammanhanget.

I 2 mom. ska det dessutom ingå en bestämmelse enligt vilken mottagare av utlämnad information ska upplysas om att bestämmelserna om skydd för personuppgifter tillämpas om miljöuppgifter kombineras med uppgifter om fysiska personer.

12 §. *Avförande av information ur register.* I 21 § i informationshanteringslagen föreskrivs det om att bestämma behovet att förvara information. Förvaringsbehovet ska bestämmas för sådana informationsmaterial och handlingar om vars förvaringstid det inte har föreskrivits i lag. Grundlagsutskottet har i sin tidigare utlåtningspraxis upprepade gånger konstaterat att varaktig förvaring av personuppgifter inte är förenlig med skyddet av personuppgifter och måste grunda sig på det aktuella informationssystemets särskilda karaktär eller syfte.

Enligt paragrafen avförs personuppgifter ur livsmedelsförvaltningens informationslager inom tio år efter det att uppgifter om kunden senast har behandlats. Uppgifter avförs dock inte, om det är nödvändigt att bevara dem för att fullgöra ett åliggande som grundar sig på lag, på grund av ett ärende som är under behandling eller för att utföra kontroll enligt Europeiska unionens lagstiftning eller någon annan lagstiftning eller om det i Europeiska unionens lagstiftning krävs att uppgifterna bevaras. Uppgifter ska avföras så snart det inte finns någon lagstadgad grund för att behandla dem. I speciallagar om register som ingår i informationssystem finns det dessutom särskilda bestämmelser om förvaring av uppgifter i register – även bestämmelser om permanent förvaring av vissa uppgifter.

Paragrafen inverkar inte på de skyldigheter gällande arkivering av handlingar som det föreskrivs om i arkivlagen (831/1994).

13 §. *Ansvar för planering av överföring av informationsmaterial till arkiv.* Enligt paragrafen svarar Livsmedelsverket för planeringen av överföring av informationsmaterial till arkiv och förstöring av informationsmaterial när det gäller register för skötseln av uppgifter som utbetalande organ. Informationsmaterial finns tillgängliga i operativa register under en viss aktiv fas tills de efter att förvaringstiden löpt ut flyttas till ett arkiv eller, om det inte har bestämts att materialet ska arkiveras, förstörs. Med förvaring under den aktiva fasen avses att förvara informationsmaterialet för att fastställa, tillgodose och övervaka individers, sammanslutningars och myndigheters förmåner, rättigheter och skyldigheter. Den del av informationshanteringsmodellen som gäller arkivering uppfyller också kraven i arkivlagen i fråga om planeringen av inrättandet av arkiv.

Den föreslagna bestämmelsen är motiverad, eftersom Livsmedelsverkets ansvar i fråga om information om betalning av stöd på grund av bestämmelserna om utbetalande organ och avtal om utbetalningsställe under informationens hela livscykel avviker från dess ansvar för exempelvis information som gäller livsmedels- eller fodersäkerheten eller växthälsan. Genom ett integrerat administrations- och kontrollsystem enligt horisontalförordningen hanteras såväl de uppgifter som åligger det utbetalande organet som de nationellt finansierade jordbrukarstöden, varför den föreslagna bestämmelsen om uppgifterna som utbetalande organ är tillämplig även på uppgifter som rör dessa stöd. Förslaget stämmer i huvudsak överens med nuläget, men i registersystemet finns det också komponenter för vars del det i planeringen av arkivbildningen på grund av att flera aktörer för närvarande deltar, förekommer skillnader och bristande enhetlighet. Som exempel kan de ärenden gällande tillsynen över uppfyllelsen av tvärvillkor som behandlas vid regionförvaltningsverken nämnas.

14 §. *Ikraftträdande.* Paragrafens 1 mom. innehåller en sedvanlig bestämmelse om ikraftträdande.

I 2 mom. ingår en bestämmelse om upphävande av informationssystemslagen.

I 3 mom. ingår en bestämmelse som gäller hänvisningar i andra lagar eller förordningar till den lag som upphävs eller till landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. Den föreslagna bestämmelsen är motiverad eftersom det inte är ändamålsenligt att uppdatera alla hänvisningar i detta sammanhang på grund av pågående lagreformen.

7.2 Lagen om transport av djur

36 §. Register över transportörer. Till paragrafens 1 mom. fogas en bestämmelse om att den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas på registret över transportörer. I momentet upphävs bestämmelserna om Livsmedelssäkerhetsverket som registerförare och om regionförvaltningsverkets skyldighet att uppdatera registret, eftersom bestämmelserna om ansvar gällande förande och uppdatering av registret ska ingå i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager

I 3 mom. ändras Livsmedelssäkerhetsverket till Livsmedelsverket.

I 4 och 5 mom. upphävs bestämmelserna om tillämpning av allmänna lagar på registret och om myndigheternas rätt till information, eftersom de överlappar den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager.

7.3 Foderlagen

36 §. Tillsynsregistret. Till paragrafen om det riksomfattande registret fogas enligt förslaget en bestämmelse om att den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas, vilket gör lagens roll som komplement till den föreslagna nya lagen tydligare. Bestämmelsen om Livsmedelsverket som registerförare upphävs, vilket innebär att den nya lagen ska tillämpas även på det ansvar som registret är förknippat med.

38 §. Tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers skyldighet att lämna uppgifter. I 2 mom. stryks omnämnandet av Livsmedelsverket som registerförare på grund av den föreslagna ändringen i 36 §.

7.4 Viltskadelagen

34 §. Myndigheternas rätt till information. Enligt paragrafen har jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna rätt att av andra myndigheter få uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av ärenden. Uppgifterna kan gälla sökandens ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller uppgifter om andra omständigheter av betydelse för beviljande eller återkrav av ersättning. Till paragrafen fogas en bestämmelse som ger rätt till information från det informationslager som avses i den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. När till exempel ersättningar för skador på odlingar betalas som stöd av mindre betydelse måste kraven på det totala mottagna stödbeloppet i EU:s regelverk för statligt stöd beaktas, vilket förutsätter information om jordbrukarstöd.

I paragrafen ändras dessutom Landsbygdsverket till Livsmedelsverket ja skogscentralen till Finlands skogscentral.

7.5 Lagen om växtförädlarrätt

6 §. Rätt till odling av en skyddad sort och skyldighet att betala ersättning för den. I 4 mom. föreskrivs det om odlaren skyldighet att på begäran lämna behörig myndighet och innehavaren av växtförädlarrätten de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten ska kunna konstateras. Till momentet fogas en bestämmelse enligt vilken lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas på uppgifterna.

7 §. Rätt till uppgifter om odling av en skyddad sort. Hänvisningen till informationssystemslagen i 1 mom. inledningsfras byts ut mot en hänvisning till den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager.

22 §. *Registret över växtförädlarrätter.* I 1 mom. ändras Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) till Livsmedelsverket. Enligt förslaget ska Livsmedelsverket även i fortsättningen vara ensam personuppgiftsansvarig. Detta beror på växtförädlarrättens karaktär av privaträttslig rättighet som inte ska övervakas av myndigheterna utan av innehavaren av rätten.

Bestämmelsen om tillämpning av informationssystemslagen i 3 mom. ersätts enligt förslaget med en bestämmelse om tillämpning av den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. De ändringar som görs i paragrafen innebär att tillämpliga bestämmelser i den föreslagna lagen, fränsett dem som handlar om gemensamt personuppgiftsansvar, ska tillämpas.

7.6 Lag om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

91 §. *Informationssystem för uppföljning.* Hänvisningen till informationssystemslagen i 1 mom. ersätts enligt förslaget med en bestämmelse om tillämpning av den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Hänvisningen blir till sin utformning allmännare än den nuvarande. Bestämmelsen om att Livsmedelsverket för registret stryks.

7.7 Lag om en marknadsordning för jordbruksprodukter

43 §. *Registrering, användning och utlämnande av anmälda uppgifter samt offentlighet för dem.* I 1 mom. stryks hänvisningen till informationssystemslagen. I stället ska Naturresursinstitutet anges som personuppgiftsansvarig. Livsmedelsverket ska dock vara personuppgiftsansvarig för prisuppgifterna som gäller sockerbranschen på samma sätt som nuvarande.

Enligt 3 mom. svarar varje personuppgiftsansvarig, vid sidan av Livsmedelsverket, för integriteten hos den information vars behandling den personuppgiftsansvarige ansvarar. Dessutom ansvarar den personuppgiftsansvarige för skyddet av denna information. Varje personuppgiftsansvarig

Naturresursinstitutet, som registrerar uppgifterna i prisrapporterna, är inte en sådan gemensamt personuppgiftsansvarig som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager, varför en bestämmelse om den personuppgiftsansvarige som avviker från den föreslagna lagen behövs. Dessutom anges i momentet strikta gränser för utlämnande av information, varför bestämmelserna om gemensam användning av registerinformation i den föreslagna lagen inte kan tillämpas på registret. Eftersom bestämmelsen sålunda utesluter en tillämpning av centrala delar av den föreslagna lagen, är en hänvisning till denna inte ändamålsenlig. På uppgifterna i registret tillämpas framöver dessutom dataskyddsförordningen och dataskyddslagen, informationshanteringslagen och dessutom offentlighetslagen till de delar paragrafen eller de EU-bestämmelser som där hänvisas till inte förhindrar detta.

46 g §. *Registrering, användning och utlämnande av uppgifter som hänför sig till saluföring.* I 1 mom. ändras Livsmedelssäkerhetsverket till Livsmedelsverket. I 2 mom. ska det i stället för informationssystemslagen föreskrivas att den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas på registret. Den föreslagna hänvisningen blir till sin utformning allmännare än den nuvarande, och bestämmelsen om att registret förs av Livsmedelsverket stryks.

69 §. *Registrering av uppgifter om sökande.* Paragrafen ska enligt förslaget upphävas, eftersom den inte längre behövs. I paragrafen föreskrivs det om möjligheten att registrera de kunduppgifter som en aktör uppgett och tilldela aktören ett registernummer. Dessutom föreskrivs det i paragrafen att det register som bildas ska vara en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem och att informationssystemslagen ska tillämpas på registret. Även utan särskilda nationella bestämmelser är det möjligt att upprätthålla ett register över upp-

gifterna med stöd av dataskyddsförordningen. Den föreslagna nya lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager tillämpas på registret utan särskilda hänvisningsbestämmelser. Den föreslagna lagen möjliggör också tilldelning av registernummer.

7.8 Lagen om verkställighet av jordbruksstöd

41 §. Stödrättighetsregister. I 1 mom. ersätts den bestämmelse som innehåller en hänvisning till det informationssystem som avses i informationssystemslagen med en bestämmelse enligt vilken den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas på registret. Bestämmelsen om att Livsmedelsverket för registret stryks.

41 a §. Mjölkrester. I 1 mom. ersätts den bestämmelse som innehåller en hänvisning till det informationssystem som avses i informationssystemslagen med en bestämmelse enligt vilken den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas på registret. Bestämmelsen om att Livsmedelsverket för registret stryks.

49 §. Rådgivningsregister I 1 mom. ska det föreskrivas att den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas på rådgivningsregistret. I paragrafen upphävs 2 mom. där det föreskrivs att registret förs av Livsmedelsverket och dessutom ingår bestämmelser om Livsmedelsverkets, närings-, trafik- och miljöcentralernas och kommunens rätt att använda registret och om användning av uppgifter genom en teknisk anslutning. Dessa bestämmelser blir obehövliga i och med den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager samt informationshanteringslagen.

7.9 Lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

45 §. Register över verksamhetsutövare. I 2 mom. ersätts hänvisningen till informationssystemslagen med en hänvisning till den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Bestämmelsen om att föra in uppgifter i det informationssystem som avses i informationssystemslagen och om tillämpning av informationssystemslagen ersätts enligt förslaget med en bestämmelse om tillämpning av lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager.

7.10 Lagen om stödande av landsbygdens utveckling

50 §. Informationssystem för ärendehantering och övervakning. I 1 mom. ersätts hänvisningen till informationssystemslagen med en hänvisning till den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Bestämmelsen enligt vilken Livsmedelsverket för registret stryks. I lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska det enligt förslaget inte finnas några särskilda bestämmelser om webbtjänster, varför även omnämnandet av sådana stryks.

7.11 Lagen om djuravelsverksamhet

16 §. Register över stambokförande och avelsregisterförande sammanslutningar. Bestämmelsen i 1 mom. om tillämpning av informationssystemslagen ändras enligt förslaget så att det i bestämmelsen hänvisas till lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Bestämmelsen enligt vilken Livsmedelssäkerhetsverket för registret stryks.

I 3 mom. ändras Livsmedelssäkerhetsverket till Livsmedelsverket.

Den särskilda bestämmelsen i 4 mom. om avförande av uppgifter ur registret ska enligt förslaget kvarstå, men det ändras så att det inte längre är fråga om ett undantag från informationssystemslagen utan från den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager.

7.12 Lagen om medicinsk behandling av djur

41 §. Föreskrifter och förbud. I 5 mom. ersätts hänvisningen till det informationssystem som avses i informationssystemslagen och bestämmelserna om Livsmedelsverkets roll som registerföra och regionförvaltningsverkets uppgift att göra anteckningar i registret med en allmänare bestämmelse om att den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas.

7.13 Lagen om livsmedels- och naturresursstatistik

1 §. Tillämpningsområde. I 2 mom. görs en ändring som föranleds av att Naturresursinstitutet är personuppgiftsansvarig enligt lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Naturresursinstitutet ska likväl även i fortsättningen sköta en del förvaltningsuppgifter som omfattas av den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager och anknyter till EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Den föreslagna formuleringen av momentet möjliggör att lagen om livsmedels- och naturresursstatistik även i fortsättningen tillämpas på statistisk information som samlas in i samband med dessa uppgifter.

7.14 Lagen om tillsyn över ekologisk produktion

23 §. Bestämmelser som tillämpas på registret. I 1 mom. ersätts hänvisningen till informationssystemslagen och bestämmelserna om Livsmedelsverkets roll som registerförare och NTM-centralens roll som användare och uppdaterare av registret med en allmänare bestämmelse om att den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska tillämpas. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet.

7.15 Lagen om animaliska biprodukter

32 §. Register. Hänvisningen till informationssystemslagen i 1 mom. och bestämmelserna om Livsmedelssäkerhetsverkets roll som registerförare och andra angivna myndigheters roll som användare och uppdaterare av registret i 2 mom. ersätts med en allmänare bestämmelse om tillämpning av den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det ändrade innehållet.

38 §. Avförande av information ur register. Hänvisningen till informationssystemslagen och det informationssystem som den avser ersätts med en hänvisning till den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager och livsmedelsförvaltningens informationslager.

58 §. Tillsyn och register över laboratorier. I 1 mom. ändras Livsmedelssäkerhetsverket till Livsmedelsverket. I 2 mom. stryks omnämmandet av Livsmedelssäkerhetsverket som registerförare. I stället föreskrivs det enligt förslaget om Livsmedelsverkets skyldighet att föra in godkända laboratorier i registret.

7.16 Utsädeslagen

32 §. Tillsynsregister. I 1 mom. stryks omnämmandet av Livsmedelsverket som registerförare. Bestämmelsen om tillämpning av informationssystemslagen i 3 mom. ersätts enligt förslaget med en allmänare bestämmelse om tillämpning av den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Paragrafens 4 mom. behövs inte längre eftersom den föreslagna nya lagen innehåller motsvarande bestämmelser, och det upphävs därför.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I 4 § 5 mom. i gällande informationssystemslag finns ett bemyndigande att utfärda förordningar enligt vilket bestämmelser om hur uppgifter registreras och om den tekniska förvaltningen av informationssystemet kan

utföras genom förordning av statsrådet. Inga förordningar har utfärdats med stöd av detta bemyndigande. I 4 § 5 mom. i den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska det enligt förslaget ingå ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om de personuppgiftsansvarigas ansvar och det ansvar som vilar på övriga myndigheter och aktörer som sköter förvaltningsuppgifter som avses i 1 § i den föreslagna lagen vad gäller hanteringen av de register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Inget behov att använda bemyndigandet att utfärda förordningar finns i sikte. Det är likväl motiverat att ta med det i lagen, eftersom livsmedelsförvaltningens informationslager ska innehålla ett stort antal register som genom många olika gränssnittslösningar kopplas till varandra på olika sätt. Systemet drivs av flera aktörer, och det kan uppkomma situationer där deras roller behöver regleras på lägre nivå än lag. EU-lagstiftningen kan även i fortsättningen kräva närmare bestämmelser om en del uppgifter som ska skötas av personuppgiftsansvariga när det gäller sådana register som inte omfattas speciallagar.

9 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft ...

10 Verkställighet och uppföljning

Hur väl de föreslagna bestämmelsernas fungerar ska följas vid jord- och skogsbruksministeriet genom sedvanligt samarbete med myndigheter och andra intressenter samt vid behov genom enkäter och utredningar.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

Förslaget har inget samband med andra pågående lagstiftningsprojekt.

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen har inget samband med budgetpropositionen.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Behovet av reglering och tydligheten i regleringen

Lagförslaget är konstitutionellt betydelsefullt särskilt med avseende på det skydd för privatlivet och personuppgifter som tryggas enligt 10 § i grundlagen. Uppgifterna i det informationslager för livsmedelsförvaltningen som avses i lagförslaget är till stor del uppgifter som gäller företagsverksamhet, men där finns en stor mängd personuppgifter, och merparten av de register som ingår i informationslagret är till sin karaktär personregister. Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen ska bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag.

Grundlagsutskottet har de senaste åren sett över sin praxis vad gäller lagstiftning som rör skyddet för personuppgifter. Utskottet har ansett att det i princip är tillräckligt med hänsyn till 10 § 1 mom. i grundlagen att regleringen uppfyller kraven i dataskyddsförordningen (se GrUU 14/ 2018 rd, s. 3–5, GrUU 15/2018 rd, GrUU 2/2018 rd). Enligt grundlagsutskottet bör tillgodoseendet av skyddet för personuppgifter i framtiden i första hand grunda sig på den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lag som ska stiftas. I det sammanhanget bör man undvika nationell speciallagstiftning, som bör reserveras för situationer då den är dels tillåten enligt dataskyddsförordningen, dels nödvändig för att tillgodose skyddet för personuppgifter (GrUU 2/2018 rd, s. 5). Även med tanke på tydligheten i lagstiftningen bör vi förhålla oss restriktivt när det

gäller att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger (GrUU 14/2018 rd, s. 3–5).

Den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager har i likhet med gällande informations-systemslag karaktären av en så kallad paraplylag där de gemensamma bestämmelser om register och andra informationsmaterial som upprätthålls för myndighetsuppgifter inom förvaltningsområdet samlas. I artikel 6.1 i dataskyddsförordningen föreskrivs det om rättsliga grunder för behandling av personuppgifter. Enligt artikel 6.2 får medlemsstaterna behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i dataskyddsförordningen genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling. Stycket i fråga är tillämpligt om den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter är den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldighet, utövande av offentlig makt eller en uppgift som står i samklang med det allmänna intresset. Registren i livsmedelsförvaltningens informationslager förs i regel på grundval av den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldighet, men också de andra rättsgrunder som nämnts aktualiseras. De föreslagna bestämmelserna preciserar de allmänna villkor för behandling av personuppgifter som anges i dataskyddsförordningen, och genom bestämmelserna säkerställs att uppgifterna behandlas lagligt och korrekt.

Artikel 6.3 i dataskyddsförordningen möjliggör mera specifika nationella bestämmelser till exempel om vilken typ av uppgifter som ska behandlas och om ändamålsbegränsningar. I den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager föreskrivs det endast om uppgifter för identifiering av personkunder som förs in i register och om registernummer som ges kunder. Flera av registren i livsmedelsförvaltningens informationslager använder samma kundregister, och de uppgifter som används för identifiering av kunder har i regel inte specificerats i de speciallagar som gäller register inom förvaltningsområdet.

Dessutom ska man i register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager kunna föra in uppgifter som är nödvändiga för att behandla, avgöra och övervaka ärenden enligt lag och Europeiska unionens lagstiftning samt internationella avtal som binder Finland. Lagligheten i registreringen av uppgifter är i detta hänseende knuten till den lagstiftning som ger aktuella personuppgiftsansvariga deras behörighet och de tillåtna behandlingsgrunderna enligt dataskyddsförordningen samt de speciallagar som gäller uppgifterna i registren. Dessa lagar har granskats i förhållande till dataskyddsförordningen i samband med beredningen av regeringens proposition RP 26/2018 rd (regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av vissa bestämmelser inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde som gäller behandling av personuppgifter). Enligt propositionen hittades ingen reglering som överlappade dataskyddsförordningen och därför skulle ha varit onödig.

I den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ska det dessutom ingå en del bestämmelser som kompletterar allmänna lagar samt speciallagar för förvaltningsområdet. Dessa gäller bland annat förvaringstider och offentlighet för uppgifter, sekretess och utlämnande av uppgifter. Denna reglering är även framöver nödvändig som komplement till dataskyddsförordningen. Den anses hålla sig inom det nationella rörelseutrymme som dataskyddsförordningen medger. Enligt motiveringarna nedan är den också förenlig med grundlagen.

I jämförelse med gällande informationssystemslag utelämnas i den föreslagna lagen de bestämmelser som inte längre behövs i och med dataskyddsförordningen, de allmänna lagar som rör behandling av personuppgifter och informationshantering samt grundlagsutskottets ändrade tolkningspraxis. Detta ökar tydligheten i lagen och hela det regelverk som gäller förande av livsmedelsförvaltningens register.

Gemensamt personuppgiftsansvariga

Enligt 4 § i den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager är de personuppgiftsansvariga Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, NTM-centralen samt kommunen eller kommunalveterinären. De är vad som enligt i artikel 26 i dataskyddsförordningen kallas gemensamt personuppgiftsansvariga. Utöver

dessa myndigheter behandlar en del andra myndigheter och aktörer personuppgifter ur registren när de utför uppgifter som de ålagts genom lagstiftning som ger dem behörighet. Behandlingen av personuppgifter ska för varje personuppgiftsansvarig eller annan myndighet eller aktör grunda sig på lagstiftning som ger dem behörighet. Behandlingen gör det möjligt att fullgöra de åligganden som anges i den lag som ger behörigheten.

Enligt gällande lag är de personuppgiftsansvariga Livsmedelsverket och Naturresursinstitutet. Därtill uppdateras och används uppgifterna av övriga myndigheter som nämns i lagen. I praktiken sköts de personuppgiftsansvarigas uppgifter gemensamt av Livsmedelsverket, som fungerar som centralmyndighet, statens regionförvaltning och kommunerna på så sätt att dessa myndigheter tillsammans sköter de uppgifter som enligt dataskyddsförordningen ankommer på den personuppgiftsansvarige. När det gäller skötseln av uppgifterna som utbetalande organ har de uppgifter som sammanhänger med registren delegerats från Livsmedelsverket till andra myndigheter genom avtal om utbetalningsställe. Statens regionförvaltning och kommunernas myndigheter svarar vid sidan av Livsmedelsverket bland annat för att rättigheterna för de registrerade som avses i dataskyddsförordningen tillgodoses. Därför är det mera ändamålsenligt att föreskriva om gemensamt personuppgiftsansvar än att personuppgiftsansvaret helt och hållet samlas hos Livsmedelsverket.

I samband med att regleringen av det gemensamma personuppgiftsansvaret preciseras ansvarsfördelningen mellan de personuppgiftsansvariga. För att säkerställa att uppgifterna kan skötas smidigt ska det dessutom föreskrivas om de personuppgiftsansvarigas rätt att använda uppgifter för vars behandling en annan personuppgiftsansvarig ansvarar. I samma förvaltningsprocess deltar i flera fall föreslagna personuppgiftsansvariga från samtliga nivåer inom förvaltningen i processens olika faser (till exempel stödansökan, beviljande och betalning av stöd och tillsyn), och med hjälp av register som används gemensamt av myndigheterna får de information som behövs i uppgifterna smidigare än de skulle få genom särskilda begäranden om information.

Enligt grundlagsutskottets utlåtandepraxis kan gemensamt personuppgiftsansvar vara problematiskt med hänsyn till grundlagen och dataskyddsförordningen, om det är mycket omfattande och gäller väldigt olika slag av information avseende ändamålet och om det ansvar som gäller informationssystemet de facto har centraliserats så att personuppgiftsansvarets innebörd för flera myndigheters del förblir rätt öppen. Myndigheternas rätt att få behövliga uppgifter kan säkerställas även om de inte genom lag ges behörighet som personuppgiftsansvariga till exempel genom bestämmelser om utlämnande av och rätt till information (GrUU 7/2019 rd, s. 5).

Den föreslagna lagen ger behörighet som personuppgiftsansvarig till de centrala myndigheter inom förvaltningsområdet som de facto upprätthåller register i livsmedelsförvaltningens informationslager och använder information ur dem i uppgifter som hör till förvaltningsområdet. Andra myndigheter och aktörer som i mindre utsträckning sköter uppgifter inom förvaltningsområdet görs inte till personuppgiftsansvariga, utan om deras skyldighet att uppdatera register och rätt att få och använda information ur registren föreskrivs det särskilt i lagen.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis betonat förhållandet mellan å ena sidan regleringen av gemensamt personuppgiftsansvar och regleringen av utlämnande av sekretessbelagd information och å den andra rätten att få sådan information. Grundlagsutskottet har understrukt att en mycket generell reglering som ger de gemensamt personuppgiftsansvariga rätt att få information av varandra kan innebära en risk för att de grunder och intressen som skyddas av den sekretess som gäller myndigheten som innehar informationen blir åsidosatt. Om informationen kan fås bara genom en enskild begäran, kan den som lämnar ut informationen bedöma begäran med avseende på de lagliga villkoren för utlämnande. Dessutom kan det i dessa situationer efter en vägran att lämna ut information uppstå ett läge där en utomstående myndighet måste undersöka skyldigheten att lämna ut informationen (t.ex. GrUU 62/2018 rd s. 4–6).

Den information som den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager gäller är till största delen offentlig. I informationen ingår likväl uppgifter som kan anses vara affärshemligheter eller som beskriver personers ekonomiska ställning eller avslöjar uppgifter om familjelivet. En del av informationen är förenad med en klausul om skaderekvisit enligt 24 § i offentlighetslagen, det vill säga sekretess förutsätter tolkning från fall till fall. Redan nu behandlar olika myndigheter delad information i elektronisk miljö när det är nödvändigt för att sköta livsmedelsförvaltningens myndighetsuppgifter. Enligt den föreslagna lagen får en person-

uppgiftsansvarig och jord- och skogsbruksministeriet använda sekretessbelagda uppgifter ur livsmedelsförvaltningens informationslager bara i den utsträckning som den myndighetsuppgift enligt 1 § som den personuppgiftsansvarige föreskrivits kräver. Användningsrätten ska vara förenad med ett nödvändighetskrav. Bestämmelsen om rätten att behandla personuppgifter i en annan uppgift än den ursprungliga myndighetsuppgift som informationen har samlats in för ska enligt förslaget inte kunna tillämpas på sekretessbelagda uppgifter. De föreslagna begränsningarna anses vara tillräckliga för att säkra sekretessintressena vad gäller förvaltningsområdets registeruppgifter vid gemensamt personuppgiftsansvar.

I den föreslagna 8 § föreskrivs det om utbyte av information mellan de myndigheter som sköter förvaltningsområdets uppgifter. En myndighet är skyldig att underrätta den behöriga myndigheten om information som den får när den sköter sina uppgifter kan leda till att en annan myndighet vidtar åtgärder för säkerheten hos livsmedel eller produktionsinsatser inom jord- eller skogsbruket, djurs eller växters hälsa, djurs välmående eller förvaltningen av stöd. Skyldigheten gäller endast information som är offentlig.

Behandling av uppgifter för annat syfte än det ursprungliga

I 5 § 5 mom. i den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager föreskrivs det om de personuppgiftsansvarigas och jord- och skogsbruksministeriets rätt att använda icke sekretessbelagd information ur register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager för andra syften än den ursprungliga myndighetsuppgift som den samlats in för. Ett villkor för att informationen ska få behandlas är att det är nödvändigt för att sköta en lagstadgad eller med stöd av lag bestämd myndighetsuppgift i förvaltningsområdet. Syftet med bestämmelsen är att förbättra myndighetens möjligheter att på det sätt som föreskrivs i informationsförvaltningslagen i sina uppgifter använda existerande informationsmaterial i stället för att begära eller skaffa samma information på nytt i olika situationer.

Enligt dataskyddsförordningen är det, på det sätt som anges i artikel 6.4, i begränsad utsträckning möjligt att behandla personuppgifter för andra ändamål än det ändamål för vilket de samlats in. Rätten att behandla uppgifter för ett annat ändamål än det ursprungliga kan likväl regleras i medlemsstaternas nationella lagstiftning "som utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle för att skydda de mål som avses i artikel 23.1". I artikel 23.1 nämns som godtagbara mål bland annat att skydda de registrerades rättigheter, andra mål för unionen eller en medlemsstat som är viktiga och av generellt allmänt intresse, däribland folkhälsa och social trygghet, samt en tillsyns-, inspektions- eller regleringsfunktion som har samband med myndighetsutövning.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis i fråga om omfattande register med biometrisk kännetecken ansett att bara exakt avgränsade och mycket små undantag kan göras från ändamålsbegränsningen. Bestämmelserna får inte leda till att någon annan verksamhet än den som är förknippad med det ursprungliga ändamålet blir det huvudsakliga ändamålet eller ens ett viktigt ändamål (GrUU 14/2017 rd, GrUU 1/2018 rd).

Ur grundlagssynpunkt anses det inte finnas några problem med den aktuella bestämmelsen i den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager. Bestämmelsen gäller bara offentliga uppgifter i de register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager. Rätten att använda information för ett annat ändamål än det ursprungliga ska endast gälla personuppgiftsansvariga och jord- och skogsbruksministeriet, inte andra myndigheter som sköter uppgifter inom förvaltningsområdet. Den föreslagna möjligheten är knuten till ändamål som är godtagbara enligt dataskyddsförordningen såsom en inspektions-, tillsyns- eller regleringsfunktion som åligger myndigheterna. Det bedöms att den verksamhet som grundar sig på bestämmelsen är av obetydlig omfattning i jämförelse med behandlingen av registeruppgifter för deras ursprungliga ändamål. Bestämmelsen avses bidra till att minska myndigheternas och de registrerades administrativa börda.

Undantag från den registrerades rättigheter

Genom 2 § 2 mom. i den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager utesluts tillämpningen av artikel 18.1 a och 18.1 b i dataskyddsförordningen. Med stöd av dessa har den registrerade rätt att

kräva att behandlingen av hans eller hennes personuppgifter begränsas om han eller hon bestrider personuppgifternas korrekthet eller anser att behandlingen är olaglig. Artikel 23 i dataskyddsförordningen medger dock under vissa förutsättningar att unionens eller en medlemsstats lagstiftning begränsar användningen av denna rätt. Enligt artikel 23.1 är en begränsning möjlig om den sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna och är nödvändig i ett demokratiskt samhälle.

Den föreslagna bestämmelsen anses uppfylla villkoren i artikel 23.1 i dataskyddsförordningen. Det ligger i allmänhetens intresse att den registrerade inte genom ett krav grundat på artikeln i onödan kan äventyra skötseln av en uppgift som personuppgiftsansvarig grundad på unionslagstiftningen eller nationell lag. Även kravet gällande de grundläggande rättigheterna och friheterna anses uppfyllt. Den registrerades rättsskydd tryggas till sina väsentliga delar när myndigheterna och de som utför offentliga förvaltningsuppgifter iakttar de allmänna förvaltningslagarna. Den registrerade ska i sitt ärende (t.ex. felaktiga uppgifter eller lagstridighet) använda bland annat rätten till tillgång till uppgifter (artikel 15), rätten till rättelse (artikel 16) och rätten att lämna in klagomål till en tillsynsmyndighet (artikel 77). Den personuppgiftsansvarige ska behandla den registrerades påståenden om att personuppgifter är felaktiga och att personuppgifter behandlats lagstridigt i enlighet med förvaltningslagen.

Känsliga uppgifter

Att tillåta behandling av känsliga uppgifter berör enligt grundlagsutskottet själva kärnan i det skydd för personuppgifter som ingår i skyddet för privatlivet (GrUU 37/2013 rd, s. 2/II), varför inrättandet av register som till exempel innehåller sådana uppgifter måste bedömas i skenet av villkoren för inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna, särskilt lagstiftningens acceptabilitet och proportionalitet (GrUU 20/2020 rd, s. 4). I sina analyser av omfattning, exakthet och innehåll i lagstiftning om rätten att få och lämna ut uppgifter trots sekretess har utskottet lagt vikt vid om de uppgifter som lämnas ut är av känslig art (se t.ex. GrUU 38/2016 rd, s. 3). Utskottet har därför särskilt påpekat att behandlingen av känsliga uppgifter bör begränsas genom exakta och noggrant avgränsade bestämmelser som gör det tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara när det är nödvändigt (se t.ex. GrUU 60/2018 rd, s. 4).

Vid skötseln av förvaltningsärenden som avses i 1 § i lagen behöver känsliga uppgifter i allmänhet inte behandlas. I enstaka förvaltningsärenden, såsom vid verifiering av oöverstigitligt hinder, kan det vara nödvändigt att behandla uppgifter om en persons hälsotillstånd. I praktiken förvaras läkarintyg som pappersdokument och förs inte in i elektroniska applikationer.

I dataskyddsförordningens terminologi kallas känsliga uppgifter särskilda kategorier av personuppgifter. Enligt artikel 9.1 är det förbjudet att behandla sådana uppgifter, men det är möjligt att avvika från förbudet om villkoren i artikel 9.2 är uppfyllda. Bestämmelser om rätten att behandla känsliga uppgifter finns i dataskyddslagen och till vissa delar också i speciallagar för jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. I den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager ingår inte specifika bestämmelser om känsliga uppgifter.

Uppgifternas förvaringstider

I 14 § i den föreslagna lagen föreskrivs det om att avföra information ur ett register. Enligt grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis hör förvaringstiderna för uppgifter i personregister till de frågor som enligt 10 § 1 mom. i grundlagen ska regleras genom lag (GrUU 14/1998 rd och GrUU 25/1998 rd). Grundlagsutskottet har ansett att regleringen av förvaringstiderna på lagnivå ska vara omfattande och detaljerad och att bestämmelserna om förvaringstiderna därför bör preciseras med en tidsangivelse (t.ex. GrUU 20/2006 rd). I fråga om varaktig förvaring av personuppgifter har grundlagsutskottet upprepade gånger konstaterat att det inte är förenligt med skyddet av personuppgifter (GrUU 51/2002 rd och GrUU 54/2010 rd). Om det med hänsyn till informationssystemets karaktär och syfte finns en grund för detta, kan personuppgifter likväl förvaras varaktigt (GrUU 3/2009 rd och GrUU 54/2010 rd). Grundlagsutskottet har i sin färska praxis ansett att det inte finns

något hinder för att kraven på räckvidd för, exakthet hos och noggrann avgränsning av bestämmelser om skyddet för personuppgifter till vissa delar kan uppfyllas genom en allmän unionsförordning eller genom en allmän nationell lag (GrUU 14/2018 rd, GrUU 2/2018 rd, GrUU 31/2017 rd).

I artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen föreskrivs det om möjligheten att utfärda nationella bestämmelser om förvaringstiderna för personuppgifter. Bestämmelserna om förvaringstider för information i livsmedelsförvaltningens informationslager står sålunda i samklang med det nationella rörelseutrymme som förordningen medger. De anses också förenliga med grundlagsutskottets tolkningspraxis som presenterats ovan. Lagförslagen innehåller inga bestämmelser om varaktig förvaring av information.

Uppgifters offentlighet och utlämnande av uppgifter

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar. Offentlighetslagen, som är väsentlig med hänsyn till offentlighetsprincipen som tryggas enligt 12 § 2 mom. i grundlagen, har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 43/1998 rd). På rätten att få information ur livsmedelsförvaltningens informationslager tillämpas enligt 2 § i lagförslaget offentlighetslagen när mottagaren är en aktör utanför förvaltningen och det inte i speciallagar finns tillämpliga bestämmelser som avviker från offentlighetslagen.

I 10 och 11 § i den föreslagna lagen föreskrivs det om utlämnande av geografisk information och miljöinformation ur livsmedelsförvaltningens informationslager. Till dessa delar skulle man kunna avvika från 13 § 2 mom. och 16 § 3 mom. i offentlighetslagen som gäller utlämnande av personuppgifter ur personregister. Såsom framgår av motiveringarna ovan är de föreslagna undantagen nödvändiga för att genomföra Inspiredirektivet och miljöinformationsdirektivet och uppfylla Århuskonventionen. Bestämmelserna kan också anses hålla sig inom det rörelseutrymme (sammanjämkning av offentligheten och skyddet av personuppgifter) som artikel 86 i dataskyddsförordningen medger. Bestämmelserna stöder uppfyllelsen av bestämmelsen om de grundläggande rättigheterna till en sund miljö i 20 § 1 mom. i grundlagen. Enligt den bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Enligt motiveringarna till bestämmelsen täcker ansvaret den levande naturen, den livlösa naturmiljön och kulturmiljöer som är resultatet av mänsklig verksamhet. Ansvaret innefattar såväl aktiv verksamhet som passivt avhållande från att skada miljön (bl.a. GrUU 20/2010 rd, s. 2/II).

Enligt 13 § i offentlighetslagen är den myndighet som innehar en handling behörig att avgöra om behandling och utlämnande av handlingen. Grundlagsutskottet har i ett utlåtande om gemensamt personuppgiftsansvar för elektroniska informationslager med anledning av offentlighetsprincipen enligt 12 § 2 mom. i grundlagen och kravet på lagbundenhet vid utövning av offentlig makt enligt 2 § 3 mom. i grundlagen fäst vikt vid att det av bestämmelserna om gemensamt personuppgiftsansvar tydligt ska framgå vilken myndighet som är behörig att lämna ut uppgifter (GrUU 7/2019 rd, s. 6–7).

I 6 § i den föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager föreskrivs det om den myndighet som beslutar om utlämnande av information. Principen är att personuppgiftsansvariga och andra myndigheter eller aktörer som sköter uppgifter som ålagts förvaltningsområdet genom lag beslutar om utlämnande av information inom ramen för sina uppgifter. Emellertid ska även Livsmedelsverket kunna besluta om rätten att lämna ut uppgifter via en teknisk anslutning eller i form av informationsmaterial som bearbetats i enlighet med 21 § i offentlighetslagen. Bestämmelserna anses vara ändamålsenliga med hänsyn till myndigheternas roller och ansvar och tillräckligt precisa för att göra rättigheterna att överlåta information tydligare.

Sekretess

Myndigheternas rättigheter att få information av varandra har för de personuppgiftsansvarigas och jord- och skogsbruksministeriets del behandlats ovan i avsnittet om gemensamt personuppgiftsansvar. Enligt 5 § i den

föreslagna lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager har andra myndigheter och aktörer än personuppgiftsansvariga när de sköter uppgifter som åligger förvaltningsområdet rätt att få och använda sekretessbelagd information ur livsmedelsförvaltningens informationslager om den är nödvändig för att sköta uppgifter som avses i 1 §. I 8 § föreskrivs det dessutom om att trots sekretessbestämmelserna utlämna information ur livsmedelsförvaltningens informationslager till vissa myndigheter som deltar i bekämpningen av grå ekonomi samt myndigheter och organ som avses i Europeiska unionens lagstiftning eller ett internationellt avtal som binder Finland när de aktuella bestämmelserna eller föreskrifterna förutsätter detta. I viltskadelagen föreslås ändringar i 34 § som gäller rättigheterna för de myndigheter som avses i lagen att trots sekretessbestämmelserna få information.

Utifrån skyddet för privatliv och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen har grundlagsutskottet bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter trots sekretess och då noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan enligt utskottet gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (t.ex. GrUU 17/2016 rd, s. 2–3 och de utlåtanden som utskottet hänvisar till där). I sina analyser av omfattning, exakthet och innehåll i lagstiftning om rätten att få och lämna ut uppgifter trots sekretess har utskottet lagt vikt vid att om uppgifter som lämnas ut är av känslig art (t.ex. GrUU 14/2018 rd, s. 5).

De föreslagna rättigheter för myndigheterna att få och använda information och att lämna ut information trots sekretessbestämmelserna har förenats med krav om nödvändighet. De internationella myndigheternas och organens rätt till information sammanhänger med företrädesprincipen för unionsrätten och de internationella åtaganden som Finland har gjort, varför överlåtelse av information till nämnda aktörer på detta sätt är nödvändig. Enligt 2 § i den föreslagna lagen tillämpas förutom lagen även dataskyddsförordningen, där kapitel 5 gäller överföring av personuppgifter till länder utanför EU generellt.

På de grunder som anförts ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om livsmedelsförvaltningens informationslager

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på register som förs för åtgärder enligt Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik, åtgärder för landsbygdsutveckling som finansieras av unionen eller nationella åtgärder som kompletterar dessa eller för förvaltningsuppgifter som gäller främjande, övervakning och undersökning av säkerheten hos och kvaliteten på livsmedel och jordbrukets, trädgårdsodlingens och skogsbrukets produktionsinsatser, djurens hälsa och välfärd samt växthälsa och på annat informationsmaterial som anknyter till dessa uppgifter (*livsmedelsförvaltningens informationslager*).

Denna lag påverkar inte myndigheternas skyldigheter att föra ärenderegister över de ärenden som de behandlar eller har behandlat.

Denna lag gäller inte uppgifter som samlas in på frivillig basis för statistiska ändamål.

2 §.

Förhållande till annan lagstiftning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag tillämpas på behandlingen av personuppgifter Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, nedan *dataskyddsförordningen*, och dataskyddslagen (1050/2018), på uppgifters och handlingars offentlighet och utlämnande av dem lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och på myndigheters informationshantering avseende handlingar lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019).

På behandling av personuppgifter tillämpas inte artikel 18.1 a och 18.1 b i dataskyddsförordningen.

Denna lag tillämpas inte om något annat föreskrivs i annan lagstiftning inom jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde.

3 §

Uppgifter som förs in i register

I register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager får man föra in fysiska personers namn, personbeteckning, modersmål, medborgarskap, hemland, hemort och bankförbindelse samt gatuadress, e-postadress, telefonnummer och andra kontaktuppgifter.

I register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager får också företags- och organisationsnummer samt registernummer som kunder tilldelats föras in.

I register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager får man dessutom föra in uppgifter som är nödvändiga för behandling, avgörande och tillsyn av ärenden på det sätt som föreskrivs i lagen och Europeiska unionens lagstiftning samt internationella avtal som binder Finland.

4 §

Ansvar för register

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, närings-, trafik- och miljöcentralen, kommunen och kommunalveterinären är gemensamt personuppgiftsansvariga för livsmedelsförvaltningens informationslager. De register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager förs under styrning av jord- och skogsbruksministeriet.

Livsmedelsverket svarar i egenskap av huvudansvarig aktör för registrens allmänna funktion och tillgänglighet, informationens integritet och skyddet och förvarandet av informationen samt för det tekniska gränssnitt och den elektroniska förbindelse som används för att spara, kombinera och lämna ut information och för annan behandling av information. Livsmedelsverket svarar i fråga om behandlingen av personuppgifter som huvudansvarig för det inbyggda dataskydd och dataskydd som standard som avses i artikel 25, den säkerhet i samband med behandlingen som avses i artikel 32, den konsekvensbedömning avseende dataskydd som avses i artikel 35 och det förhandssamråd som avses i artikel 36 i dataskyddsförordningen samt andra skyldigheter gällande informationssäkerheten som åligger personuppgiftsansvariga enligt dataskyddsförordningen.

Varje personuppgiftsansvarig svarar för integriteten hos information som den personuppgiftsansvarige är ansvarig att behandla, för skyddet och förvarandet av informationen och för utlämnandet av informationen till de registrerade samt för fullgörandet av övriga skyldigheter som den personuppgiftsansvarige har enligt dataskyddsförordningen frånsett dem som avses i 2 mom.

Myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppgifter får, när de sköter uppgifter som anges i 1 §, om de inte är personuppgiftsansvariga uppdatera uppgifter i register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager i den utsträckning deras uppgifter förutsätter detta. Livsmedelsverket sköter den personuppgiftsansvariges uppgifter när det gäller den information som förts in, medan den aktör som fört in informationen svarar för informationens integritet och aktualitet.

Närmare bestämmelser om de personuppgiftsansvarigas ansvar och det ansvar som vilar på övriga myndigheter och aktörer som avses i 4 mom. vad gäller hanteringen av de register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Förvaltningsområdets myndigheters rätt att använda information

En myndighet och en aktör som sköter en offentlig förvaltningsuppgift samt jord- och skogsbruksministeriet har vid skötsel av en förvaltningsuppgift som avses i 1 § rätt att få och använda information ur livsmedelsförvaltningens informationslager i den utsträckning som uppgiften kräver. Sekretessbelagd information kan dock fås och användas endast om det är nödvändigt för skötseln av en föreskriven uppgift.

Trots 1 mom. får bara de personuppgiftsansvariga och jord- och skogsbruksministeriet använda personuppgifter ur register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager för andra ändamål än det ändamål för vilket de ursprungligen samlades in. För sådana ändamål får endast offentliga uppgifter användas, och uppgifterna får användas bara i den mån det är nödvändigt för att sköta en lagstadgad eller med stöd av lag bestämd uppgift som avses i 1 §.

6 §

Myndighet som beslutar om utlämnande av information

Varje myndighet eller aktör som sköter uppgifter som anges i 1 § beslutar om utlämnande av information ur livsmedelsförvaltningens informationslager till andra än registrerade inom ramen för sin egen uppgift enligt 1 § som är lagstadgad eller bestämd enligt lag dock med beaktande av vad som i 15 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om myndighetens rätt eller skyldighet att till en annan myndighet överföra ett ärende som gäller en begäran om att få ta del av en handling.

Livsmedelsverket får också besluta om att lämna ut information ur livsmedelsförvaltningens informationslager via ett tekniskt gränssnitt. Därtill får verket sammanställa och lämna ut informationsmaterial baserat på livsmedelsförvaltningens informationslager i enlighet med 21 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

7 §

Informationsutbyte mellan myndigheterna i förvaltningsområdet

Om en myndighet när den sköter uppgifter som avses i 1 § får offentliga uppgifter som enligt dess bedömning kan leda till att en annan myndighet vidtar åtgärder för säkerheten hos livsmedel eller produktionsinsatser inom jord- eller skogsbruket, djurs eller växters hälsa, djurs välfärd eller förvaltningen av stöd ska den underrätta den behöriga myndigheten om uppgifterna.

8 §

Utlämnande av information till andra myndigheter och till internationella organ trots sekretessbestämmelserna

Information ur livsmedelsförvaltningens informationslager får trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till en myndighet eller ett organ som anges i Europeiska unionens lagstiftning eller i ett internationellt avtal som binder Finland, om bestämmelserna i fråga förutsätter detta.

En myndighet som sköter förvaltningsuppgifter som avses i 1 § får dessutom på eget initiativ trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådan information ur livsmedelsförvaltningens informationslager som är nödvändig

- 1) till förundersökningsmyndigheter för att förebygga, avslöja eller utreda brott eller föra brott till åtalssprövning,
- 2) till en åklagare för uppgifter som anges i 9 § i lagen om Åklagarmyndigheten (32/2019),
- 3) till Centralen för utredning av penningtvätt för uppgifter som anges i 2 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017),
- 4) Skatteförvaltningen för uppgifter i samband med verkställande av beskattning, skattekontroll och uppbörd och indrivning av skatter och avgifter, eller
- 5) till en arbetarskyddsmyndighet som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) för tillsynsuppgifter enligt den lagen.

9 §

Offentliggörande av stöddagare

Livsmedelsverket offentliggör stöddagare och mottagna stöd utgående från uppgifter i livsmedelsförvaltningens informationslager på det sätt som Europeiska unionens bestämmelser förutsätter.

10 §

Offentliggörande av viss geografisk information

I lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009) föreskrivs det om myndigheternas skyldighet att göra geografiska datamängder och geografiska datatjänster allmänt tillgängliga.

För att uppfylla lagens krav på öppenhet får Livsmedelsverket trots 13 § 2 mom. och 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet publicera följande offentliga geografiska information i det allmänna datanätet för visning och nedladdning:

- 1) uppgifter om skiften.
- 2) uppgifter om jordbruksskiften som anges i stödansökningar eller skapas vid behandlingen av dem,
- 3) registernummer för skiften.

I informationen får det inte ingå uppgifter som avses i 3 § 1 mom. eller andra uppgifter utgående från vilka en fysisk person kan identifieras direkt.

Registernummer för gårdsbruksenheter får publiceras i visningstjänster (som utlämningar i enskilda fall eller) så att de kan användas som sökkriterium vid enskilda sökningar.

Livsmedelsverket får dessutom på begäran lämna ut geografisk information som avses i 2 mom. samt gårdsbruksenheters registernummer för verksamhet vars syfte är att utveckla och tillhandahålla tjänster som gagnar jordbruket och samhället och som grundar sig på geografiska data under förutsättning att registernummer

för gårdsbruksenheter inte lämnas ut till utomstående på något annat sätt än det som anges i 4 mom. Utlämnade uppgifter får användas endast för det ändamål för vilket de har lämnats ut.

11 §

Utlämnande av offentlig miljöinformation

Livsmedelsverket får trots 13 § 2 mom. och 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet på begäran lämna ut offentlig miljöinformation utan att begäran motiverats. Med miljöinformation avses

- 1) uppgifter om status för och växelverkan mellan luften, vattnet, marken, markområden, landskapet och liknande aspekter av miljön samt den biologiska mångfalden,
- 2) uppgifter om faktorer, planer och åtgärder som inverkar på eller sannolikt inverkar på dessa miljöaspekter eller på den biologiska mångfalden och om ekonomiska analyser och antaganden som gäller sådana planer och åtgärder, samt
- 3) uppgifter om livsmedels och miljöns säkerhet och sundhet till de delar de omständigheter som nämns i 1 och 2 punkten inverkar eller kan inverka på dem.

Miljöinformation som kan begäras eller som lämnas ut får inte specificeras genom sådana uppgifter som avses i 3 § 1 mom. eller andra sådana uppgifter utgående från vilka en fysisk person direkt kan identifieras.

Mottagare av utlämnad information ska upplysas om att bestämmelserna om skydd för personuppgifter tillämpas om miljöuppgifter kombineras med uppgifter om fysiska personer.

12 §

Avförande av information ur register

Om något annat inte föreskrivs i lag ska personuppgifter avföras ur register som ingår i livsmedelsförvaltningens informationslager inom tio år från det att uppgifter om kunden senast behandlades. En uppgift avförs dock inte, om det är nödvändigt att bevara den för att fullgöra ett åliggande som grundar sig på lag, för ett ärende som är under behandling eller för att utföra kontroll enligt Europeiska unionens lagstiftning eller någon annan lagstiftning eller om det i Europeiska unionens lagstiftning krävs att uppgiften bevaras. Uppgiften ska avföras från registret så snart det inte finns någon lagstadgad grund för att behandla den.

13 §

Ansvar för planering av överföring av informationsmaterial till arkiv

Livsmedelsverket svarar för planeringen av sådan överföring av informationsmaterial till arkiv och förstöring av informationsmaterial som avses i 5 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen i fråga om register som förs för skötseln av de uppgifter som utbetalande organ som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om Livsmedelsverket.

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom lagen upphävs lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008).

Efter ikraftträdandet av denna lag ska det anses att en hänvisning i någon annan lag eller förordning till den lag som upphävs avser denna lag och en hänvisning till landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem avser livsmedelsförvaltningens informationslager.

Lag

om ändring av 36 § i lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om transport av djur (539/2006) 36 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1501/2009 och 72/2019, som följer:

36 §

Register över transportörer

För tillsynen över djurtransporter förs ett riksomfattande register över transportörer. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/). I registret införs

- 1) transportörens namn eller firma, FO-nummer (företags- och organisationsnummer), adress samt övrig behövlig kontaktinformation,
- 2) transportörens tillståndsnr.
- 3) begränsningar som gäller de djurarter som transporteras eller transportform,
- 4) uppgift om det regionförvaltningsverk som har beviljat tillståndet och regionförvaltningsverkets kontaktinformation,
- 5) de uppgifter i kompetensbeviset för förare eller skötare som avses i kapitel III i bilaga III till djurtransportförordningen och uppgift om tillfällig indragning av kompetensbeviset,
- 6) de uppgifter i intyget om godkännande av vägtransportmedel som avses i kapitel IV i bilaga III till djurtransportförordningen samt de uppgifter som behövs för att identifiera transportmedlen,
- 7) uppgifterna i intyget om godkännande av fartyg för djurtransport som avses i artikel 19.1 i djurtransportförordningen, samt
- 8) de uppgifter som avses i artikel 26.4 punkt c och artikel 26.6 i djurtransportförordningen.

Livsmedelsverket publicerar och för utifrån de uppgifter som avses i 1 mom. en sådan allmänt tillgänglig förteckning över transportörer som avses i artikel 13.4 i djurtransportförordningen. Om innehavaren av ett tillstånd att transportera djur är en privatperson, får i förteckningen inte utan tillståndshavarens samtycke finnas hemadress eller annan kontaktinformation.

De uppgifter som avses i 1 mom. 5 punkten avförs ur registret när ett kompetensbevis upphör att gälla. Uppgifterna som gäller transportörers tillstånd avförs ur registret fem år efter det att tillståndet upphör att gälla.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag**om ändring av 36 § i foderlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändrads i foderlagen (86/2008) 36 § och 38 § 2 mom., sådana de lyder i lag 1548/2019, som följer:

36 §

Tillsynsregistret

För tillsynsändamål förs ett riksomfattande register över sådana anmälningsskyldiga foderföretagare som avses i 18 § och sådana laboratorier som avses i 25, 26 och 28 b §. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

38 §

Tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynsmyndigheten och en auktoriserad inspektör är skyldig att meddela de uppgifter som behövs för det register som avses i 36 §. Tillsynsmyndigheten är dessutom skyldig att på begäran meddela Livsmedelsverket de övriga uppgifter om inspektioner, tillsynsåtgärder, tillsynspersonal, avgifter och tillsynen som behövs för uppföljningen av tillsynen enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag**om ändring av viltskadelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i viltskadelagen (105/2009) 34 § som följer:

34 §

Myndigheternas rätt till information

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och Finlands skogscentral har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter eller ur det informationslager som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/) få sådana uppgifter om sökanden som är nödvändiga för behandlingen av ett ersättningsärende. Uppgifterna kan gälla sökandens ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller uppgifter om andra omständigheter av betydelse för beviljande eller återkrav av ersättningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om växtförädlarrätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om växtförädlarrätt (1279/2009) 6 §, det inledande stycket i 7 § 1 mom. samt 22 § som följer:

6 §

Rätt till odling av en skyddad sort och skyldighet att betala ersättning för den

Odlaren har rätt att mot ersättning till förökningsändamål använda och producera förökningsmaterial av skyddade sorter på en lägenhet som är i egen besittning. Denna rätt gäller odling av sorter, fransett hybrider, av följande växtarter: havre, korn, råg, vete, rågvete, rybs, raps, lin, ärter, bondböna, potatis och bovete.

Ersättningen ska vara betydligt mindre än den royalty som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten. Ett avtal om beloppet av den skäligen ersättning som ska betalas till innehavaren av växtförädlarrätten kan ingås mellan innehavaren av växtförädlarrätten och odlaren eller mellan organisationer som representerar dem. Har inget avtal ingåtts eller tillämpas det inte, är odlaren skyldig att till innehavaren av växtförädlarrätten betala en ersättning som utgör 50 procent av den summa som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten.

En odlare som besitter en åkerareal som är mindre än 10 hektar har rätt att utan att betala ersättning använda förökningsmaterial av en skyddad sort på det sätt som avses i 1 mom. Ersättning för odling av en skyddad potatissort ska i ett sådant fall dock betalas, om sorten odlas på mer än två hektar eller vid odling av tidig potatis under täckmaterial på mer än en hektar.

Odlaren är skyldig att på begäran lämna behörig myndighet och innehavaren av växtförädlarrätten de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten ska kunna konstateras. På uppgifter som lämnas myndigheterna tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

7 §

Rätt till uppgifter om odling av en skyddad sort

En innehavare av växtförädlarrätt har rätt att ur det informationslager för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager få tillgång till följande uppgifter som behövs för fullgörande av odlarens betalningsskyldighet enligt 6 §:

22 §

Registret över växtförädlarrätter

I det register över växtförädlarrätter som förs av Livsmedelsverket antecknas följande uppgifter om godkända växtförädlarrätter:

- 1) växtförädlarrättens registernummer,
- 2) namn och kontaktuppgifter för innehavaren av växtförädlarrätten och för ett eventuellt ombud, innehavarens och ombudets företags- och organisationsnummer och hemort samt anmälan om byte av ombud samt förädlarens namn och kontaktuppgifter,
- 3) vilket växtsläkte och vilken växtart sorten tillhör samt uppgifter som identifierar sortbeskrivningen,
- 4) godkänt sortnamn, datum då sortnamnet föreslagits och förädlarens beteckning,
- 5) ansökningsdatum, ansökningsnummer och datum för offentliggörandet samt datum för godkännandet av växtförädlarrätten,
- 6) beviljad prioritet och den stat där tidigare ansökan som gäller växtsorten har gjorts samt datum då ansökan har gjorts,

- 7) betalning av årsavgift.
- 8) beviljad tvångslicens eller ömsesidig tvångslicens och licens,
- 9) panträtt.
- 10) beslut av Livsmedelsverket som inte vunnit laga kraft, ansökningar om ändring, utmätningar, kvarstad och domstolsbeslut i ärendet.
- 11) datum för växtförädlarrättens upphörande.

Om frågan om införande av anteckning i registret inte omedelbart kan avgöras, ska i registret antecknas att anteckning har begärts.

På registret över växtförädlarrätter och på handlingar i registret tillämpas i övrigt vad som bestäms i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anteckningar som införs i registret enligt 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 91 § i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) 91 § 1 mom., sådant det lyder i lag 79/2019, som följer:

91 §

Informationssystem för uppföljning

För uppföljningen av finansiering, beviljande, betalning, inspektion, återkrav och effekterna av stöd finns ett registerbaserat informationssystem. På registren tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 69 § samt *ändras* 43 § och 46 § 1 och 2 mom., av dem 46 g § 1 mom. sådant det lyder i lag 1194/2013 och 46 g § 2 mom. sådant det lyder i lag 80/2019, som följer:

43 §

Registrering, användning och utlämnande av anmälda uppgifter samt offentlighet för dem

Uppgifterna i prisrapporterna utgör ett register som förs av Naturresursinstitutet. När det gäller uppgifterna om sockerbranschen förs ett register dock av Livsmedelsverket. Anmälda uppgifter får användas bara för fastställande av ett genomsnittligt pris inom en produktsektor på det sätt som avses i EU:s marknadsordningslagstiftning.

Om en aktör frivilligt lämnar andra uppgifter än de som omfattas av skyldigheten enligt detta kapitel, ska på registreringen, användningen och utlämnandet av frivilligt lämnade uppgifter och på offentligheten för dem tillämpas det som föreskrivs om uppgifter som omfattas av anmälningsskyldighet.

46 g §

Registrering, användning och utlämnande av uppgifter som hänför sig till saluföring

Den myndighet enligt 46 b och 46 d–46 f § som är behörig i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna svarar för registrering, användning och utlämnande av de uppgifter som med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer och med stöd av denna lag har lämnats till myndigheten om aktörer som handelsnormerna avser. I fråga om de uppgifter som har lämnats till en kommunal myndighet är det dock Livsmedelsverket som svarar för detta och som den kommunala myndigheten ska lämna uppgifterna i fråga till.

På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/). På registrering, behandling och utlämnande av uppgifter som har lämnats till Tullen tillämpas vad som för Tullens del föreskrivs om behandlingen av personuppgifter. På registrering, hantering och utlämnande av uppgifter som har lämnats till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tillämpas 64 och 66 § i alkohollagen (1102/2017) trots det som i 66 § 1 mom. i den lagen föreskrivs om förande av ett register för handläggning och övervakning av tillståndsärenden samt för alkoholstatistiken.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av jordbruksstöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) 41 § 1 mom., 41 a § 1 mom. och 49 §, av dem 41 § 1 mom. sådant det lyder i lag 373/2018, 41 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 1691/2015 och 49 § sådan den lyder i lagarna 501/2014 och 584/2014, som följer:

41 §

Stödrättighetsregister

För förvaltningen av gårdsstödsrättigheter och tillsynen över stöden förs ett stödrättighetsregister. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

41 a §

Mjölkregister

För planeringen, förvaltningen, bevilandet och tillsynen av stöd som bevilias på grundval av mjölkproduktion förs ett mjölkregister. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

49 §

Rådgivningsregister

För rådgivningssystemet finns ett rådgivningsregister. I registret införs behövliga identifikationsuppgifter om och kontaktuppgifter till rådgivarna i systemet för jordbruksrådgivning samt andra uppgifter som behövs för genomförande och uppföljning av rådgivningen. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 45 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) 45 § som följer:

45 §

Register över verksamhetsutövare

För tillsynen och planeringen av tillsynen förs ett register över verksamhetsutövarna.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Regionförvaltningsverket i Östra Finland för in följande uppgifter i registret:

- 1) de identifieringsuppgifter som avses i 3 § 1 och 2 mom. i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).
- 2) de diurarter som är föremål för verksamheten.
- 3) tidpunkten då verksamheten påbörjas och beviljade verksamhetstillstånd.
- 4) uppgift om verksamhetsutövaren är en i 5 § 1 mom. avsedd uppfödare, leverantör eller användare.
- 5) namn och kontaktuppgifter för den person som ansvarar för verksamheten. de personer som ansvarar för anläggningen och som avses i 7 § 3 mom. och den utsedda veterinär och eventuella kvalificerade expert som avses i 7 § 4 mom., samt
- 6) avslutad verksamhet.

På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 50 § i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014) 50 § 1 mom., sådant det lyder i lag 78/2019, som följer:

50 §

Informationssystem för ärendehantering och övervakning

På handlingar som upprättats vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och på register som hör till informationssystemet för ärendehantering och övervakning tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 16 § i lagen om djuravelsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om djuravelsverksamhet (319/2014) 16 §, sådan den lyder i lag 514/2018, som följer:

16 §

Register över stambokförande och avelsregisterförande sammanslutningar

Över de stambokförande sammanslutningarna och de avelsregisterförande sammanslutningarna förs ett register. På registret och på handlingar tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I registret antecknas datum för godkännande av en sammanslutning såsom stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutning, kontaktuppgifter för sammanslutningen, uppgifter om vilken djurart eller ras och linje som sammanslutningen godkänts att föra stambok eller avelsregister över, uppgifter om de tillsynsåtgärder som vidtagits och deras resultat samt uppgifter om nedläggning av verksamheten och återkallande av godkännande.

Livsmedelsverket ska över stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutningar elektroniskt offentliggöra en sådan förteckning som avses i artikel 7 i förordningen om djuravel och i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/716 om bestämmelser för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1012 vad gäller de förlagor som ska användas för de uppgifter som ska ingå i förteckningarna över erkända avelsorganisationer och avelsverksamheter.

Med avvikelse från vad som i 14 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager föreskrivs om avförande av uppgifter ur livsmedelsförvaltningens informationslager, ska de uppgifter som avses i denna paragraf avföras ur registret tre år efter det att den stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutningen har meddelat att verksamheten lagts ned eller godkännandet har återkallats.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag**om ändring av 41 § i lagen om medicinsk behandling av djur**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014) 41 § 5 mom., sådant det lyder i lag 73/2019,
som följer:

41 §

Föreskrifter och förbud

Över förbud enligt 1 och 3 mom. som gäller förflyttning och överlåtelse av djur eller användning av djur som livsmedel eller foder förs ett register. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/). En anteckning om återkallande av förbudet ska göras i registret genast när det har klarlagts att förbudet inte längre är befogat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag**om ändring av 1 § i lagen om livsmedels- och naturresursstatistik**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om livsmedels- och naturresursstatistik (562/2014) 1 § som följer:

1 §*Tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på Naturresursinstitutets verksamhet som statistikmyndighet enligt statistiklagen (280/2004).

Denna lag tillämpas också på statistiska uppgifter som samlats in i samband med förvaltningsuppgifter som ska skötas av Naturresursinstitutet enligt 1 § 1 mom. i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

På grunderna för insamling, organisering och bearbetning av uppgifter, framställning av statistik samt på sekretess för och utlämnande av uppgifter tillämpas statistiklagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag**om ändring av 23 § i lagen om tillsyn över ekologisk produktion**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015) 23 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1117/2017, som följer:

23 §*Bestämmelser som tillämpas på registret*

Över ekologisk produktion förs ett register. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/). Personuppgiftsansvarig när det gäller de uppgifter som avses i 7 § i denna lag är dock Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Registret förs med stöd av 66 § i alkohollagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag**om ändring av lagen om animaliska biprodukter**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om animaliska biprodukter (517/2015) 32, 38 och 58 § som följer:

32 §

Register

På register och handlingar tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

38 §

Avförande av uppgifter

Med avvikelse från vad som i 14 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager föreskrivs om avförande av uppgifter ur livsmedelsförvaltningens informationslager, avförs uppgifterna ur registret tre år efter det att den driftsansvarige har meddelat den behöriga myndigheten att verksamheten upphört eller efter det att godkännandet har återkallats.

58 §

Tillsyn och register över laboratorier

Livsmedelsverket ska utöva tillsyn över de godkända laboratorierna och vid behov bedöma om ett laboratorium uppfyller de krav som ställs på laboratoriet.

Livsmedelsverket ska registrera godkända laboratorier. I registret antecknas laboratoriets kontaktuppgifter och kompetensområde, namnet på den person som ansvarar för undersökningarna, uppgifter om de tillsynsåtgärder som genomförts samt uppgifterna enligt 56 § 3 mom. om förändringar i verksamheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 32 § i utsädeslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsädeslagen (600/2019) 32 § som följer:

32 §

Tillsynsregister

För tillsynsändamål förs register över de aktörer med packerigodkännande som avses i 13 §, över de anmälningspliktiga aktörer som avses i 14 § och över de godkända privata laboratorier som avses i 19 §.

I registren införs följande uppgifter:

- 1) aktörens eller det godkända laboratoriets namn, adress samt övriga kontaktuppgifter,
- 2) det godkända packeriets packerinummer och godkännandets giltighetstid,
- 3) adresser och kontaktuppgifter för verksamhetsställena,
- 4) bransch eller det godkända laboratoriets kompetensområde,
- 5) namnet på den person som ansvarar för det godkända laboratoriets undersökningar,
- 6) uppgifter om de inspektioner som tillsynsmyndigheten genomfört och om resultaten av dem samt övriga uppgifter som behövs vid tillsynen,
- 7) uppgifter om brott mot denna lag och mot bestämmelser, föreskrifter och förbud som utfärdats med stöd av den och om de påföljder som tillsynsmyndigheten har bestämt.

Uppgifterna avförs ur registret inom tre år efter det att aktören eller det privata laboratoriet har meddelat Livsmedelsverket att verksamheten upphör eller efter det att aktörens eller laboratoriets verksamhet har upphört.

På de register som föreskrivs i denna lag tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 36 § i lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av djur (539/2006) 36 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1501/2009 och 72/2019, som följer:

Gällande lydelse

36 §

Eläinkuljettajarekisteri

Livsmedelssäkerhetsverket för ett riksomfattande register över transportörer för tillsynen över djurtransporter. Länsstyrelserna uppdaterar registret i den omfattning som deras uppgifter enligt denna lag förutsätter. I registret införs

- 1) transportörens namn eller firma, FO-nummer (företags- och organisationsnummer), adress samt övrig behövlig kontaktinformation,
- 2) transportörens tillståndsnr.
- 3) begränsningar som gäller de djurarter som transporteras eller transportform.
- 4) uppgift om den länsstyrelse som har beviljat tillståndet och länsstyrelsens kontaktinformation.
- 5) de uppgifter i kompetensbeviset för förare eller skötare som avses i kapitel III i bilaga III till djurtransportförordningen och uppgift om tillfällig indragning av kompetensbeviset.
- 6) de uppgifter i intyget om godkännande av vägtransportmedel som avses i kapitel IV i bilaga III till djurtransportförordningen samt de uppgifter som behövs för att identifiera transportmedlen.
- 7) uppgifterna i intyget om godkännande av fartyg för djurtransport som avses i artikel 19.1 i djurtransportförordningen, samt
- 8) de uppgifter som avses i artikel 26.4 punkt c och artikel 26.6 i djurtransportförordningen.

Föreslagen lydelse

36 §

Register över transportörer

För tillsynen över djurtransporter förs ett riksomfattande register över transportörer. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/). I registret införs

- 1) transportörens namn eller firma, FO-nummer (företags- och organisationsnummer), adress samt övrig behövlig kontaktinformation,
- 2) transportörens tillståndsnr.
- 3) begränsningar som gäller de djurarter som transporteras eller transportform.
- 4) uppgift om det *regionförvaltningsverk* som har beviljat tillståndet och regionförvaltningsverkets kontaktinformation.
- 5) de uppgifter i kompetensbeviset för förare eller skötare som avses i kapitel III i bilaga III till djurtransportförordningen och uppgift om tillfällig indragning av kompetensbeviset.
- 6) de uppgifter i intyget om godkännande av vägtransportmedel som avses i kapitel IV i bilaga III till djurtransportförordningen samt de uppgifter som behövs för att identifiera transportmedlen.
- 7) uppgifterna i intyget om godkännande av fartyg för djurtransport som avses i artikel 19.1 i djurtransportförordningen, samt

- 8) de uppgifter som avses i artikel 26.4 punkt c och artikel 26.6 i djurtransportförordningen.

Livsmedelssäkerhetsverket publicerar och för utifrån de uppgifter som avses i 1 mom. en sådan allmänt tillgänglig förteckning över transportörer som avses i artikel 13.4 i djurtransportförordningen. Om innehavaren av ett tillstånd att transportera djur är en privatperson, får i förteckningen inte utan tillståndshavarens samtycke finnas hemadress eller annan kontaktinformation.

De uppgifter som avses i 1 mom. 5 punkten avförs ur registret när ett kompetensbevis upphör att gälla. Uppgifterna som gäller transportörers tillstånd avförs ur registret fem år efter det att tillståndet upphör att gälla. *På inhämtande av personuppgifter och införande av dem i registret samt på användning och utlämnande av registeruppgifter tillämpas i övrigt personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.*

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket och de tillsynsmyndigheter som avses i denna lag har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att ur registret få de uppgifter som tillsynen över djurtransporter förutsätter. Samma rätt har behöriga myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater vid tillsynen över djurtransporter i den omfattning som djurtransportförordningen förutsätter.

Livsmedelsverket publicerar och för utifrån de uppgifter som avses i 1 mom. en sådan allmänt tillgänglig förteckning över transportörer som avses i artikel 13.4 i djurtransportförordningen. Om innehavaren av ett tillstånd att transportera djur är en privatperson, får i förteckningen inte utan tillståndshavarens samtycke finnas hemadress eller annan kontaktinformation.

De uppgifter som avses i 1 mom. 5 punkten avförs ur registret när ett kompetensbevis upphör att gälla. Uppgifterna som gäller transportörers tillstånd avförs ur registret fem år efter det att tillståndet upphör att gälla.

(4 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 36 § i foderlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändrads i foderlagen (86/2008) 36 § och 38 § 2 mom., sådana de lyder i lag 1548/2019, som följer:

Gällande lydelse

36 §

Tillsynsregistret

För tillsynsändamål för Livsmedelsverket ett riksomfattande register över sådana anmälningsskyldiga foderföretagare som avses i 18 § och sådana laboratorier som avses i 25, 26 och 28 b §.

38 §

Tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynsmyndigheten och en auktoriserad inspektör är skyldig att meddela Livsmedelsverket de uppgifter som behövs för det register som verket för med stöd av 36 §. Tillsynsmyndigheten är dessutom skyldig att på begäran meddela Livsmedelsverket de övriga uppgifter om inspektioner, tillsynsåtgärder, tillsynspersonal, avgifter och tillsynen som behövs för uppföljningen av tillsynen enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

36 §

Tillsynsregistret

För tillsynsändamål förs ett riksomfattande register över sådana anmälningsskyldiga foderföretagare som avses i 18 § och sådana laboratorier som avses i 25, 26 och 28 b §. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

38 §

Tillsynsmyndigheters och auktoriserade inspektörers skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynsmyndigheten och en auktoriserad inspektör är skyldig att meddela de uppgifter som behövs för det register som avses i 36 §. Tillsynsmyndigheten är dessutom skyldig att på begäran meddela Livsmedelsverket de övriga uppgifter om inspektioner, tillsynsåtgärder, tillsynspersonal, avgifter och tillsynen som behövs för uppföljningen av tillsynen enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av viltskadelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i viltskadelagen (105/2009) 34 § som följer:

Gällande lydelse

34 §

Myndigheternas rätt till information

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och skogscentralerna har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter få de uppgifter om sökanden som är nödvändiga för behandlingen av ersättningsärendet. Uppgifterna kan gälla sökandens ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller uppgifter om andra omständigheter av betydelse för beviljande eller återkrav av ersättningen.

Föreslagen lydelse

34 §

Myndigheternas rätt till information

Jord- och skogsbruksministeriet, *Livsmedelsverket*, kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter och *Finlands skogscentral* har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter *eller ur det informationslager som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/)* få sådana uppgifter om sökanden som är nödvändiga för behandlingen av ett ersättningsärende. Uppgifterna kan gälla sökandens ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller uppgifter om andra omständigheter av betydelse för beviljande eller återkrav av ersättningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om växtförädlarrätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om växtförädlarrätt (1279/2009) 6 §, det inledande stycket i 7 § 1 mom. samt 22 § som följer:

Gällande lydelse

6 §

Rätt till odling av en skyddad sort och skyldighet att betala ersättning för den

Odlaren har rätt att mot ersättning till förökningsändamål använda och producera förökningsmaterial av skyddade sorter på en lägenhet som är i egen besittning. Denna rätt gäller odling av sorter, fransett hybrider, av följande växtarter: havre, korn, råg, vete, rågvete, rvbs, raps, lin, ärter, bondböna, potatis och bovete.

Ersättningen ska vara betydligt mindre än den royalty som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten. Ett avtal om beloppet av den skäliga ersättning som ska betalas till innehavaren av växtförädlarrätten kan ingås mellan innehavaren av växtförädlarrätten och odlaren eller mellan organisationer som representerar dem. Har inget avtal ingåtts eller tillämpas det inte, är odlaren skyldig att till innehavaren av växtförädlarrätten betala en ersättning som utgör 50 procent av den summa som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten.

En odlare som besitter en åkerareal som är mindre än 10 hektar har rätt att utan att betala ersättning använda förökningsmaterial av en skyddad sort på det sätt som avses i 1 mom. Ersättning för odling av en skyddad potatis-sort ska i ett sådant fall dock betalas, om sorten odlas på mer än två hektar eller vid odling av tidig potatis under täckmaterial på mer än en hektar.

Odlaren är skyldig att på begäran lämna myndigheterna och innehavaren av växtförädlarrätten de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten ska kunna konstateras.

Föreslagen lydelse

6 §

Rätt till odling av en skyddad sort och skyldighet att betala ersättning för den

Odlaren har rätt att mot ersättning till förökningsändamål använda och producera förökningsmaterial av skyddade sorter på en lägenhet som är i egen besittning. Denna rätt gäller odling av sorter, fransett hybrider, av följande växtarter: havre, korn, råg, vete, rågvete, rvbs, raps, lin, ärter, bondböna, potatis och bovete.

Ersättningen ska vara betydligt mindre än den royalty som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten. Ett avtal om beloppet av den skäliga ersättning som ska betalas till innehavaren av växtförädlarrätten kan ingås mellan innehavaren av växtförädlarrätten och odlaren eller mellan organisationer som representerar dem. Har inget avtal ingåtts eller tillämpas det inte, är odlaren skyldig att till innehavaren av växtförädlarrätten betala en ersättning som utgör 50 procent av den summa som tas ut vid marknadsföring av förökningsmaterial av sorten.

En odlare som besitter en åkerareal som är mindre än 10 hektar har rätt att utan att betala ersättning använda förökningsmaterial av en skyddad sort på det sätt som avses i 1 mom. Ersättning för odling av en skyddad potatis-sort ska i ett sådant fall dock betalas, om sorten odlas på mer än två hektar eller vid odling av tidig potatis under täckmaterial på mer än en hektar.

Odlaren är skyldig att på begäran lämna behörig myndighet och innehavaren av växtförädlarrätten de uppgifter som behövs för att betalningsskyldigheten ska kunna konstateras. *På uppgifter som lämnas myndigheterna*

7 §

Rätt till uppgifter om odling av en skyddad sort

En innehavare av växtförädlarrätt har rätt att ur det informationssystem som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) få tillgång till följande uppgifter som behövs för fullgörande av odlarens betalningsskyldighet enligt 6 §:

22 §

Registret över växtförädlarrätter

I det register över växtförädlarrätter som förs av Evira antecknas följande uppgifter om godkända växtförädlarrätter:

- 1) växtförädlarrättens registernummer,
- 2) namn och kontaktuppgifter för innehavaren av växtförädlarrätten och för ett eventuellt ombud, innehavarens och ombudets företags- och organisationsnummer och hemort samt anmälan om byte av ombud samt förädlarens namn och kontaktuppgifter,
- 3) vilket växtsläkte och vilken växtart sorten tillhör samt uppgifter som identifierar sortbeskrivningen,
- 4) godkänt sortnamn, datum då sortnamnet föreslagits och förädlarens beteckning,
- 5) ansökningsdatum, ansökningsnummer och datum för offentliggörandet samt datum för godkännandet av växtförädlarrätten,
- 6) beviljad prioritet och den stat där tidigare ansökan som gäller växtsorten har gjorts samt datum då ansökan har gjorts,
- 7) betalning av årsavgift,
- 8) beviljad tvångslicens eller ömsesidig tvångslicens och licens,
- 9) panträtt,
- 10) beslut av Evira som inte vunnit laga kraft, ansökningar om ändring, utmätningar, kvarstad och domstolsbeslut i ärendet,
- 11) datum för växtförädlarrättens upphörande.

Om frågan om införande av anteckning i registret inte omedelbart kan avgöras, ska i registret antecknas att anteckning har begärts.

7 §

Rätt till uppgifter om odling av en skyddad sort

En innehavare av växtförädlarrätt har rätt att ur *det informationslager för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager* få tillgång till följande uppgifter som behövs för fullgörande av odlarens betalningsskyldighet enligt 6 §:

22 §

Registret över växtförädlarrätter

I det register över växtförädlarrätter som förs av *Livsmedelsverket* antecknas följande uppgifter om godkända växtförädlarrätter:

- 1) växtförädlarrättens registernummer,
- 2) namn och kontaktuppgifter för innehavaren av växtförädlarrätten och för ett eventuellt ombud, innehavarens och ombudets företags- och organisationsnummer och hemort samt anmälan om byte av ombud samt förädlarens namn och kontaktuppgifter,
- 3) vilket växtsläkte och vilken växtart sorten tillhör samt uppgifter som identifierar sortbeskrivningen,
- 4) godkänt sortnamn, datum då sortnamnet föreslagits och förädlarens beteckning,
- 5) ansökningsdatum, ansökningsnummer och datum för offentliggörandet samt datum för godkännandet av växtförädlarrätten,
- 6) beviljad prioritet och den stat där tidigare ansökan som gäller växtsorten har gjorts samt datum då ansökan har gjorts,
- 7) betalning av årsavgift,
- 8) beviljad tvångslicens eller ömsesidig tvångslicens och licens,
- 9) panträtt,
- 10) beslut av *Livsmedelsverket* som inte vunnit laga kraft, ansökningar om ändring, utmätningar, kvarstad och domstolsbeslut i ärendet,
- 11) datum för växtförädlarrättens upphörande.

Om frågan om införande av anteckning i registret inte omedelbart kan avgöras, ska i registret antecknas att anteckning har begärts.

På registret över växtförädlarrätter och på handlingar i registret tillämpas i övrigt vad som bestäms i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anteckningar som införs i registret enligt 1 mom. kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

På registret över växtförädlarrätter och på handlingar i registret tillämpas i övrigt vad som bestäms i *lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager*.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anteckningar som införs i registret enligt 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

LUONNOS

Lag

om ändring av 91 § i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) 91 § 1 mom., sådant det lyder i lag 79/2019, som följer:

Gällande lydelse

91 §

Seurannan tietojärjestelmä

För uppföljningen av finansiering, beviljande, betalning, inspektion, återkrav och effekterna av stöd finns ett registerbaserat informationssystem. *Registren förs av Livsmedelsverket. I lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) föreskrivs om hur registren ska föras och användas samt om uppgifternas offentlighet och sekretess.*

Föreslagen lydelse

91 §

Informationssystem för uppföljning

För uppföljningen av finansiering, beviljande, betalning, inspektion, återkrav och effekterna av stöd finns ett registerbaserat informationssystem. *På registren tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 69 § samt *ändras* 43 § och 46 § 1 och 2 mom., av dem 46 g § 1 mom. sådant det lyder i lag 1194/2013 och 46 g § 2 mom. sådant det lyder i lag 80/2019, som följer:

Gällande lydelse

43 §

Registrering, användning och utlämnande av anmälda uppgifter samt offentlighet för dem

Uppgifterna i prisrapporterna utgör ett register enligt lagen om landsbvędsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Anmälda uppgifter får användas bara för fastställande av ett genomsnittligt pris inom en produktsektor på det sätt som avses i EU:s marknadsordningslagstiftning.

Om en aktör frivilligt lämnar andra uppgifter än de som omfattas av skyldigheten enligt detta kapitel, ska på registreringen, användningen och utlämnandet av frivilligt lämnade uppgifter och på offentligheten för dem tillämpas det som föreskrivs om uppgifter som omfattas av anmälningsskyldighet.

46 g §

Registrering, användning och utlämnande av uppgifter som hänför sig till saluföring

Den myndighet enligt 46 b och 46 d–46 f § som är behörig i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna svarar för registrering, användning och utlämnande av de uppgifter som med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer och med stöd av denna lag har lämnats till myndigheten om aktörer som handelsnormerna avser. I fråga om de uppgifter som har lämnats till en kommunal myndighet är det dock Livsmedelssäkerhetsverket som svarar för detta och som den kommunala myndigheten ska lämna uppgifterna i fråga till.

Föreslagen lydelse

43 §

Registrering, användning och utlämnande av anmälda uppgifter samt offentlighet för dem

Uppgifterna i prisrapporterna utgör ett register som förs av Naturresursinstitutet. När det gäller uppgifterna om sockerbranschen förs ett register dock av Livsmedelsverket. Anmälda uppgifter får användas bara för fastställande av ett genomsnittligt pris inom en produktsektor på det sätt som avses i EU:s marknadsordningslagstiftning.

Om en aktör frivilligt lämnar andra uppgifter än de som omfattas av skyldigheten enligt detta kapitel, ska på registreringen, användningen och utlämnandet av frivilligt lämnade uppgifter och på offentligheten för dem tillämpas det som föreskrivs om uppgifter som omfattas av anmälningsskyldighet.

46 g §

Registrering, användning och utlämnande av uppgifter som hänför sig till saluföring

Den myndighet enligt 46 b och 46 d–46 f § som är behörig i fråga om ansökningar och anmälningar som hänför sig till handelsnormerna svarar för registrering, användning och utlämnande av de uppgifter som med stöd av EU:s lagstiftning om handelsnormer och med stöd av denna lag har lämnats till myndigheten om aktörer som handelsnormerna avser. I fråga om de uppgifter som har lämnats till en kommunal myndighet är det dock Livsmedelsverket som svarar för detta och som den kommunala myndigheten ska lämna uppgifterna i fråga till.

*Registret förs av Livsmedelsverket. Bestäm-
melser om registrering, användning och ut-
lämnande av uppgifter finns i lagen om
landsbvgdsnäringsförvaltningens informat-
ionssystem. På registrering, behandling och
utlämnande av uppgifter som har lämnats till
Tullen tillämpas vad som för Tullens del fö-
reskrivs om behandlingen av personuppgif-
ter. På registrering, hantering och utlämnande
av uppgifter som har lämnats till Tillstånds-
och tillsynsverket för social- och hälsovården
ska 64 och 66 § i alkohollagen (1102/2017)
tillämpas trots det som i 66 § 1 mom. i den
lagen föreskrivs om förande av ett register
för handläggning och övervakning av till-
ståndsärenden samt för alkoholstatistiken.*

*På registret tillämpas lagen om livsmedels-
förvaltningens informationslager (/). På re-
gistring, behandling och utlämnande av
uppgifter som har lämnats till Tullen tilläm-
pas vad som för Tullens del föreskrivs om
behandlingen av personuppgifter. På registre-
ring, hantering och utlämnande av uppgifter
som har lämnats till Tillstånds- och tillsyns-
verket för social- och hälsovården tillämpas
64 och 66 § i alkohollagen (1102/2017) trots
det som i 66 § 1 mom. i den lagen föreskrivs
om förande av ett register för handläggning
och övervakning av tillståndsärenden samt
för alkoholstatistiken.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av jordbruksstöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) 41 § 1 mom., 41 a § 1 mom. och 49 §, av dem 41 § 1 mom. sådant det lyder i lag 373/2018, 41 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 1691/2015 och 49 § sådan den lyder i lagarna 501/2014 och 584/2014, som följer:

Gällande lydelse

41 §

Stödrättighetsregister

Livsmedelsverket för ett stödrättighetsregister för förvaltningen av gårdsstödsrättigheter och tillsynen över stöden. Stödrättighetsregistret är ett sådant register som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008).

41 a §

Mjölkregister

Landsbygdsverket för ett mjölkregister för planeringen, förvaltningen, beviljandet och tillsynen av stöd som beviljas på grundval av mjölkproduktion. Mjölkregetret är ett sådant register som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem.

49 §

Rådgivningsregister

För rådgivningssystemet finns ett rådgivningsregister. I registret införs behövliga identifikationsuppgifter om och kontaktuppgifter till rådgivarna i systemet för jordbruksrådgivning samt andra uppgifter som behövs för genomförande och uppföljning av rådgivningen.

Rådgivningsregistret förs av Landsbygdsverket. Utöver den registeransvarige har kommunernas myndigheter rätt att använda re-

Föreslagen lydelse

41 §

Stödrättighetsregister

För förvaltningen av gårdsstödsrättigheter och tillsynen över stöden förs ett stödrättighetsregister. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

41 a §

Mjölkregister

För planeringen, förvaltningen, beviljandet och tillsynen av stöd som beviljas på grundval av mjölkproduktion förs ett mjölkregister. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

49 §

Rådgivningsregister

För rådgivningssystemet finns ett rådgivningsregister. I registret införs behövliga identifikationsuppgifter om och kontaktuppgifter till rådgivarna i svstemet för jordbruksrådgivning samt andra uppgifter som behövs för genomförande och uppföljning av rådgivningen. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

(2 mom. upphävs)

gistret. Livsmedelssäkerhetsverket och närings-, trafik- och miljöcentralerna har trots sekretessbestämmelserna rätt att få uppgifter ur registret genom en teknisk anslutning. Innan uppgifter lämnas ut genom en teknisk anslutning ska mottagaren redogöra för hur uppgifterna kommer att skyddas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

LUONNOS

Lag

om ändring av 45 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) 45 § som följer:

Gällande lydelse

45 §

Rekisteri toiminnanharjoittajista

För tillsynen och planeringen av tillsynen för Livsmedelsverket ett register över verksamhetsutövarna.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Regionförvaltningsverket i Östra Finland för in följande uppgifter i registret:

- 1) de identifieringsuppgifter som avses i 4 § 2 mom. i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008),
- 2) de djurarter som är föremål för verksamheten,
- 3) tidpunkten då verksamheten påbörjas och beviljade verksamhetstillstånd,
- 4) uppgift om verksamhetsutövaren är en i 5 § 1 mom. avsedd uppfödare, leverantör eller användare,
- 5) namn och kontaktuppgifter för den person som ansvarar för verksamheten, de personer som ansvarar för anläggningen och som avses i 7 § 3 mom. och den utsedda veterinär och eventuella kvalificerade expert som avses i 7 § 4 mom., samt
- 6) avslutad verksamhet.

Uppgifterna i registret över verksamhetsutövare förs in i det informationssystem som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem. På registret tillämpas den lagen, om inte annat föreskrivs i denna lag.

Föreslagen lydelse

45 §

Register över verksamhetsutövare

För tillsynen och planeringen av tillsynen förs ett register över verksamhetsutövarna.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Regionförvaltningsverket i Östra Finland för in följande uppgifter i registret:

- 1) de identifieringsuppgifter som avses i 3 § 1 och 2 mom. i *lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager* (/).
- 2) de djurarter som är föremål för verksamheten,
- 3) tidpunkten då verksamheten påbörjas och beviljade verksamhetstillstånd,
- 4) uppgift om verksamhetsutövaren är en i 5 § 1 mom. avsedd uppfödare, leverantör eller användare,
- 5) namn och kontaktuppgifter för den person som ansvarar för verksamheten, de personer som ansvarar för anläggningen och som avses i 7 § 3 mom. och den utsedda veterinär och eventuella kvalificerade expert som avses i 7 § 4 mom., samt
- 6) avslutad verksamhet.

På registret tillämpas *lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager*, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 50 § i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014) 50 § 1 mom., sådant det lyder i lag 78/2019, som följer:

Gällande lydelse

50 §

Informationssystem för ärendehantering och övervakning

På handlingar som upprättats vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och på register *och den nättjänst* som hör till informationssystemet för ärendehantering och övervakning tillämpas lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). *Registren förs av Livsmedelsverket.*

Föreslagen lydelse

50 §

Informationssystem för ärendehantering och övervakning

På handlingar som upprättats vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och på register som hör till informationssystemet för ärendehantering och övervakning tillämpas *lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager* (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 16 § i lagen om djuravelsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om djuravelsverksamhet (319/2014) 16 §, sådan den lyder i lag 514/2018, som följer:

Gällande lydelse

16 §

Register över stambokförande och avelsregisterförande sammanslutningar

Livsmedelssäkerhetsverket för register över de stambokförande sammanslutningarna och de avelsregisterförande sammanslutningarna. Registret är en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem, som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). På registret och på handlingar tillämpas den lagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I registret antecknas datum för godkännande av en sammanslutning såsom stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutning, kontaktuppgifter för sammanslutningen, uppgifter om vilken djurart eller ras och linje som sammanslutningen godkänts att föra stambok eller avelsregister över, uppgifter om de tillsynsåtgärder som vidtagits och deras resultat samt uppgifter om nedläggning av verksamheten och återkallande av godkännande.

Livsmedelssäkerhetsverket ska över stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutningar elektroniskt offentliggöra en sådan förteckning som avses i artikel 7 i förordningen om djuravel och i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/716 om bestämmelser för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1012 vad gäller de förlagor som ska användas för de uppgifter som ska ingå i förteckningarna över erkända avelsorganisationer och avelsverksamheter.

Föreslagen lydelse

16 §

Register över stambokförande och avelsregisterförande sammanslutningar

Över de stambokförande sammanslutningarna och de avelsregisterförande sammanslutningarna förs ett register. På registret och på handlingar tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I registret antecknas datum för godkännande av en sammanslutning såsom stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutning, kontaktuppgifter för sammanslutningen, uppgifter om vilken djurart eller ras och linje som sammanslutningen godkänts att föra stambok eller avelsregister över, uppgifter om de tillsynsåtgärder som vidtagits och deras resultat samt uppgifter om nedläggning av verksamheten och återkallande av godkännande.

Livsmedelsverket ska över stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutningar elektroniskt offentliggöra en sådan förteckning som avses i artikel 7 i förordningen om djuravel och i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/716 om bestämmelser för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1012 vad gäller de förlagor som ska användas för de uppgifter som ska ingå i förteckningarna över erkända avelsorganisationer och avelsverksamheter.

Med avvikelse från vad som i 12 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem föreskrivs om avförande av uppgifter ur landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem, ska de uppgifter som avses i denna paragraf avföras ur registret tre år efter det att den stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutningen har meddelat att verksamheten lagts ned eller godkännandet har återkallats.

Med avvikelse från vad som i 14 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager föreskrivs om avförande av uppgifter ur livsmedelsförvaltningens informationslager, ska de uppgifter som avses i denna paragraf avföras ur registret tre år efter det att den stambokförande eller avelsregisterförande sammanslutningen har meddelat att verksamheten lagts ned eller godkännandet har återkallats.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 41 § i lagen om medicinsk behandling av djur

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014) 41 § 5 mom., sådant det lyder i lag 73/2019, som följer:

Gällande lydelse

41 §

Föreskrifter och förbud

Regionförvaltningsverket ska göra en anteckning i det informationssystem som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) om förbud enligt 1 och 3 mom. som gäller förflyttning och överlåtelse av djur samt användning av djuret som livsmedel eller foder. Regionförvaltningsverket ska dessutom genast göra en anteckning i informationssystemet om återkallande av förbudet, när det har klarlagts att förbudet inte längre är befogat.

Föreslagen lydelse

41 §

Föreskrifter och förbud

Över förbud enligt 1 och 3 mom. som gäller förflyttning och överlåtelse av djur eller användning av djur som livsmedel eller foder förs ett register. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/). En anteckning om återkallande av förbudet ska göras i registret genast när det har klarlagts att förbudet inte längre är befogat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 1 § i lagen om livsmedels- och naturresursstatistik

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om livsmedels- och naturresursstatistik (562/2014) 1 § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på Naturresursinstitutets verksamhet som statistikmyndighet enligt statistiklagen (280/2004).

Denna lag tillämpas också på statistiska uppgifter som samlats in i samband med registerföringen enligt lagen om landsbvogdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008).

På grunderna för insamling, organisering och bearbetning av uppgifter, framställning av statistik samt på sekretess för och utlämnande av uppgifter tillämpas statistiklagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

Föreslagen lydelse

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på Naturresursinstitutets verksamhet som statistikmyndighet enligt statistiklagen (280/2004).

Denna lag tillämpas också på statistiska uppgifter som samlats in i samband med *förvaltningsuppgifter som ska skötas av Naturresursinstitutet enligt 1 § 1 mom. i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager* (/).

På grunderna för insamling, organisering och bearbetning av uppgifter, framställning av statistik samt på sekretess för och utlämnande av uppgifter tillämpas statistiklagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 23 § i lagen om tillsyn över ekologisk produktion

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över ekologisk produktion (294/2015) 23 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1117/2017, som följer:

Gällande lydelse

23 §

Registeransvarig

Livsmedelssäkerhetsverket för ett register över ekologisk produktion. Bestämmelser om den registeransvariges ansvar finns i 5 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att använda och uppdatera uppgifterna i registret i den omfattning som dess uppgifter enligt 6 § kräver.

Registeransvarig när det gäller de uppgifter som avses i 7 § i denna lag är dock Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Registret förs med stöd av 66 § i alkohollagen.

Föreslagen lydelse

23 §

Bestämmelser som tillämpas på registret

Över ekologisk produktion förs ett register. På registret tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/). Personuppgiftsansvarig när det gäller de uppgifter som avses i 7 § i denna lag är dock Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Registret förs med stöd av 66 § i alkohollagen.

(2 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om animaliska biprodukter (517/2015) 32, 38 och 58 § som följer:

Gällande lydelse

32 §

Registeransvarig

Rekisterinpitäjänä toimii Elintarviketurvallisuusvirasto. Muut tämän lain mukaiset toimivaltaiset viranomaiset käyttävät, tallettavat ja päivittävät rekisteritietoja säädettvien tehtäviensä edellyttämässä laaiudessa. På register och handlingar tillämpas lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008), nedan *informationssystemslagen*, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Livsmedelssäkerhetsverket är registeransvarig. De övriga behöriga myndigheterna enligt denna lag ska använda, föra in och uppdatera registeruppgifterna i den omfattning som deras föreskrivna uppgifter förutsätter.

38 §

Avförande av uppgifter

Med avvikelse från vad som i 12 § i informationssystemslagen bestäms om avförande av uppgifter ur landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem, avförs uppgifterna ur registret tre år efter det att den driftansvarige har meddelat den behöriga myndigheten om att verksamheten upphört eller efter det att godkännandet har återkallats.

58 §

Tillsyn och register över laboratorier

Livsmedelssäkerhetsverket ska utöva tillsyn över de godkända laboratorierna och vid behov bedöma om ett laboratorium uppfyller de krav som ställs på laboratoriet.

Föreslagen lydelse

32 §

Register

På register och handlingar tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

(2 mom. upphävs)

38 §

Avförande av uppgifter

Med avvikelse från vad som i 14 § i lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager föreskrivs om avförande av uppgifter ur *livsmedelsförvaltningens informationslager*, avförs uppgifterna ur registret tre år efter det att den driftansvarige har meddelat den behöriga myndigheten att verksamheten upphört eller efter det att godkännandet har återkallats.

58 §

Tillsyn och register över laboratorier

Livsmedelsverket ska utöva tillsyn över de godkända laboratorierna och vid behov bedöma om ett laboratorium uppfyller de krav som ställs på laboratoriet.

Livsmedelssäkerhetsverket ska föra ett register över godkända laboratorier. I registret ska föras in laboratoriets kontaktuppgifter och kompetensområde, namnet på den person som ansvarar för undersökningarna, uppgifter om de tillsynsåtgärder som genomförts samt uppgifterna enligt 56 § 3 mom. om förändringar i verksamheten.

Livsmedelsverket ska registrera godkända laboratorier. I registret antecknas laboratoriets kontaktuppgifter och kompetensområde, namnet på den person som ansvarar för undersökningarna, uppgifter om de tillsynsåtgärder som genomförts samt uppgifterna enligt 56 § 3 mom. om förändringar i verksamheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

LUONNOS

Lag

om ändring av 32 § i utsädeslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsädeslagen (600/2019) 32 § som följer:

Gällande lydelse

32 §

Tillsynsregister

Livsmedelsverket för ett register för tillsynsändamål över de aktörer med packerigodkännande som avses i 13 §, över de anmälningsskyldiga aktörer som avses i 14 § och över de godkända privata laboratorier som avses i 19 §.

I registren införs följande uppgifter:

- 1) aktörens eller det godkända laboratoriets namn, adress samt övriga kontaktuppgifter,
- 2) det godkända packeriets packerinummer och godkännandets giltighetstid,
- 3) adresser och kontaktuppgifter för verksamhetsställena,
- 4) bransch eller det godkända laboratoriets kompetensområde,
- 5) namnet på den person som ansvarar för det godkända laboratoriets undersökningar,
- 6) uppgifter om de inspektioner som tillsynsmyndigheten genomfört och om resultaten av dem samt övriga uppgifter som behövs vid tillsynen,
- 7) uppgifter om brott mot denna lag och mot bestämmelser, föreskrifter och förbud som utfärdats med stöd av den och om de påföljder som tillsynsmyndigheten har bestämt.

Uppgifterna avförs ur registret inom tre år efter det att aktören eller det privata laboratoriet har meddelat Livsmedelsverket att verksamheten upphör eller efter det att aktörens eller laboratoriets verksamhet har upphört.

Föreslagen lydelse

32 §

Tillsynsregister

För tillsynsändamål förs register över de aktörer med packerigodkännande som avses i 13 §, över de anmälningsskyldiga aktörer som avses i 14 § och över de godkända privata laboratorier som avses i 19 §.

I registren införs följande uppgifter:

- 8) aktörens eller det godkända laboratoriets namn, adress samt övriga kontaktuppgifter,
- 9) det godkända packeriets packerinummer och godkännandets giltighetstid,
- 10) adresser och kontaktuppgifter för verksamhetsställena,
- 11) bransch eller det godkända laboratoriets kompetensområde,
- 12) namnet på den person som ansvarar för det godkända laboratoriets undersökningar,
- 13) uppgifter om de inspektioner som tillsynsmyndigheten genomfört och om resultaten av dem samt övriga uppgifter som behövs vid tillsynen,
- 14) uppgifter om brott mot denna lag och mot bestämmelser, föreskrifter och förbud som utfärdats med stöd av den och om de påföljder som tillsynsmyndigheten har bestämt.

Uppgifterna avförs ur registret inom tre år efter det att aktören eller det privata laboratoriet har meddelat Livsmedelsverket att verksamheten upphör eller efter det att aktörens eller laboratoriets verksamhet har upphört.

De register som anges i denna lag utgör en del av landsbvödsnäringsförvaltningens informationssystem som avses i lagen om landsbvödsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). På register och handlingar som avses i detta kapitel tillämpas den lagen, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel.

På de register som föreskrivs i denna lag tillämpas lagen om livsmedelsförvaltningens informationslager (/).

Bestämmelser om inhämtande av personuppgifter och införande av dem i de register som avses i 1 mom. samt om användande och utlämnande av uppgifterna i registren finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) samt i dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). På behandlingen av personuppgifter tillämpas dock inte artikel 18.1 a och b i den nämnda förordningen.

(5 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .